

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU ALEX. CERBAN IOSEF G. COHEN GR. CONDURATU RÈNÈ DÉMOGUE
Avocat, Direct. Contenc. B-pei Profesor la Facultatea Avocat Fost Consilier la C. de Apel Profesor la Facultatea
G-le a Țării Românești de Drept, București București, Avocat de Drept din Paris

V. DONGOROZ ALFRED JUVARA Dr. ȘTEFAN LADAY D. NEGULESCU I. GR. PERIETEANU C. SIPSOM
Dr. în Drept din Buc. Profesor Universitar, Avocat Fost Magistrat Profesor la Facultatea Avocat Profesor la Facultatea
Avocat juriconsult în Cluj de Drept, București de Drept, București

C. STOEANOVICI GR. TRANCU-IAȘI P. VASILESCU AL. VELESCU ALBERT WAHL
Dr. în Drept din Paris Fost Ministru al Muncii Dr. în Drept din Paris Dr. în Drept din Buc. Profesor la Facultatea
Avocat Avocat Avocat Avocat de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

În lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

— *Observațiuni asupra legii federale austriace din 1925 privitoare la naționalitate*, de D. G. Maxim fost președinte la Curtea de Apel București.

— *Amoralitatea (Art. 262 c. penal)*, de Corneliu T. Maiorescu.

— *Sărbătorirea de la „Curierul Judiciar”*, de Convivus.

— *Matei A. Balș, magistrat*, de Gr. L. Trancu-Iași, fost ministru.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. I: *Soc. Dacia România cu Moștenitorii Ioanid*. (Dacă reducerea dobânzilor convenționale, la creanțele ipotecare, în moștile expropriate după legea agrară, constituie o expropriere a capitalului? Creanțe ipotecare. Plata în rentă. Dacă e nevoie să se ceară consimțământul proprietarului expropriat în cazul prelungirii creanței peste 10 ani?).

— *Idem: Ion Udrea Cojocaru și alții cu Ministerul Domeniilor*. (Revizuire. Admisibilitatea în principiu. Pronunțarea în dispozitiv. Valabilitate. Nu poate atrage respingerea cererii de revizuire dacă în cursul judecății revizuirii hotărârea s'a executat și s'a încheiat ultimul act de executare. Cum se stabilește filiațiunea copiilor legitimi?).

— Trib. Olt. s. I: *Dr. L. S. cu C. E.* (Elementele delictului de șantaj), cu o *Notă* de V. Dongoroz.

— Trib. Neamț s. II: *Ad-ția financiară Neamț cu Mitriță Mihai*. (Taxele pentru plutărit. Dacă decizia Direcțiunii apelor pe lângă Ministerul Lucr. publice este un titlu aparent pe baza căruia se putea face urmărirea?), cu o *Notă*.

Observațiuni

asupra legii federale austriace din 1925 privitoare la naționalitate

În monarhia austro-ungară, creată la 1867, potrivit legilor duble care formează baza constituțională a uniunii, chestiunea naționalității s'a prezentat sub un aspect foarte complicat. La acea dată se aflau în imperiu mai multe naționalități locale, după provinciile componente ale Austriei și Ungariei.

Situațiunea statului era aceea a două monarhii aliate într'un scop politic, conservând fiecare din ele naționalitățile, calitățile și drepturile cetățenești din punctul de vedere al dreptului public și privat. Federațiunea a garantat propășirea naționalităților și ea a fost simbolul pe care s'a bazat unitatea Austro-Ungariei.

Prezumt înșă un stat trebuie să aibă ca fundament legături de sânge, de rasă și limbă, imperiul, cu toată stăruința dibacilor săi oameni politici, n'a putut dăinui, căci diferitele națiuni componente au avut rolul activ de desmembrare a statului la prima ocaziune. Combinațiunile politice și cele internaționale n'au mai avut tăria de a prelungi viața imperiului, care desfăcându-se, a rămas Austriei, după marele război european, terenul cuprins între fruntariile prescrise de articolul 27 al tratatului de pace dela Saint-Germain en Laye, dându-se statului forma republicană.

Noua republică a avut greu de luptat spre a înlătura toate dificultățile ce le-a adus războiul, dar, prin o administrație chibzuită și muncă uriașă, ea a putut să înfrunte toate aceste dificultăți. Organizarea statului s'a întemeiat pe baze solide, ținându-se seamă de progresele vremii; și, în special pe terenul legislativ, s'a dotat țara cu măsuri înțelepte, în armonie cu noile condițiuni economice și sociale, care au schimbat mult fața țării. Aceste progrese au mulțumit vecinii și în special pe români, întrucât este știut că poporul românesc a primit totdeauna cu cea mai sinceră simpatie pe austriaci și în special pe cei din marea lor Capitală.

Legea asupra cetățeniei din 1925 are o deosebită importanță, căci a schimbat în mare parte măsurile luate de vechii legiuitori ai Monarhiei. Ea a pornit de la ideea sănătoasă, preconizată și sub vechile legiuiri austriace că cetățenia se imprimă în primul loc prin naștere, *jus sanguinis*, și apoi pentru femeie, prin legătura căsătoriei, iar pentru străini, prin o asimilare lentă, de o durată mai scurtă decât cea fixată de legiuitorul nou român. Generozitatea legiuitorului s'a îndreptat în special asupra copiilor găsiți și celor fără naționalitate, dar născuți pe teritoriul austriac, dând preferință principiului *jus soli*.

Neavând jurisprudențe sau comentarii asupra acestei legi, vom urmări caracterul ei după textul ce l'am pri-

mit și care excelează prin conciziune. (1) Noul legiuitor s'a ferit de repetări inutile și sub raportul tehnic socotim că articolele în număr de 25 sunt prea lungi. Gruparea aliniatelor în articole ar fi lămurit mai bine toate situațiunile. Desgur, că comentatori iluștri vor prezenta practicei lămuriri detaliate asupra deficiențelor și modului de interpretare a legii. Noi am încercat de a schița particularitățile ei și în acest scop vom proceda metodic, studiind pe rând: dobândirea, pierderea și redobândirea cetățeniei austriace. Vom da o deosebită însemnătate principiului *jus soli*, procedurii și probelor, cărora noul legiuitor român din 1924 s'a ferit de a le da atențiunea ce merită.

a) Particularitățile legislației austriace

Legea nouă austriacă s'a ferit de a exprima cuvântul naționalitate. Legea o confundă cu calitatea de cetățean (*Landesbuergerschaft*). Tot ceia ce are legătură cu cetățenia, adică cu cei ce au exercițiul dreptului de vot, trebuia să facă parte din legea electorală și nu în această lege specială, care cuprinde și naturalizarea și care deci se referă la calitatea de austriac, la toți acei cari sunt priviți sub raportul statului unitar național austriac, ca naționali, că se bucură de naționalitatea austriacă.

În armonie cu sistemul constituțional noua lege face deosebiri între cetățenia provincială și cea federală.

Simplul fapt al dobândirii indigenatului (2) într-o comună dă drept și la cetățenia provincială (art. 3). Necesitatea indigenatului pentru obținerea cetățeniei provinciale este de rigoare, căci și străinul n'o poate căpăta dacă nu dovedește că o comună austriacă i-a promis în mod oficial primirea ca indigen în comună pentru cazul dobândirii cetățeniei provinciale (art. 2 al. ultim).

Indigenatul este o noțiune aparte și însemnă dreptul de a aparține unei localități, oraș sau comună. El se deosebește de supușenie, care este destul de a aparține unei țări. Astfel fiind, indigenatul este o stare de drept în care se găsește un supus al unei țări față de o localitate mai restrânsă.

Dobândirea și pierderea cetățeniei provinciale atrage dobândirea și pierderea cetățeniei federale. (Art. 13 și 15). Astfel, numai în mod excepțional pot fi persoane cari să poseadă cetățenia federală, fără cea provincială. (art. 22—24).

Condițiunile generale pentru dobândirea cetățeniei provinciale se aplică și celei federale. (art. 23, 3 și 9).

Coexistența ambelor cetățenii, provincială și federală, după metoda tradițională germană, pare un sistem complicat și care nu se împacă cu sistemul simplu al celorlalte legislațiuni europene, care, socotim, că asigură mai bine o viață juridică ușoară și clară pentru cetățenii aceluiaș stat. Cu toată părerea contrară a multor autori germani, cari socot că dubla naționalitate este necesară într'un stat federal, întrucât viața politică a cetățeanului se mișcă într-o dublă sferă: aceea a sta-

tului central și aceea a statului provincial, totuși, credem, că singura naționalitate, cea federală, ar asigura cu suficiență mersul progresiv al statului federal austriac. (3) Și în dreptul argentin se prevede două naționalități: federală și provincială, dar, după sistemul cel consacrat, se determină mai precis condițiunile și drepturile ce conferă fiecărei din ele (3 bis).

Noul legiuitor austriac, a mers mai departe, consacrand principiul dublei naționalități chiar când este vorba de un național, care, înstrăinându-se sub o altă naționalitate, își poate păstra cetățenia austriacă.

Art. 10 al. 1 are următoarea cuprindere:

„Ori cine dobândește o cetățenie străină, își poate păstra cetățenia provincială austriacă, dacă este încuviințată de guvernul provincial, cu consimțământul Cancelariatului Republicii din motive bine cuvântate“.

Această dispozițiune, care este aproape copia fidelă a articolului 25 al. 2 al legii imperiale germane din 1913, este contrară regulei constante în această materie, care interzice legiferarea dublei naționalități. Chiar autorii germani critică cu vehemență dispozițiunea similară a legii germane. (4) Și este de mirat cum a putut trece sus zisa dispoziție în noua lege austriacă, când se știe că chiar ordonanța regală austriacă din 1832 prevedea categoric și fără nici o rezervă că naturalizarea în țară străină are de efect ca să se piardă de drept naționalitatea austriacă. Nu putem mai bine concretiza principiul decât repetând părerea unui iustru autor german, care spune: „Doctrina considerând naționalitatea ca supunerea persoanei la o suveranitate, și persoana fiind indivizibilă, supușenia nu poate deci să fie împărțită între două state suverane. (5)

Se pare că însuși noului legiuitor austriac i s'a părut anormală dispozițiunea ce o criticăm, căci, prin art. 21 al legii, o atenuiază, prescriind autorității austriace competente facultatea de a acorda la cerere cetățeanului federal austriac, care dorește să obțină o cetățenie străină, o certificare, că în cazul dobândirii cetățeniei, străinul pierde cetățenia austriacă.

Cu toate că dubla naționalitate ar părea pentru noul legiuitor puțin convenabilă, *wenig erwünscht*, după cum spune d-l Lapradelle, în studiul său din anul 1913 (6), totuși el merge mai departe, pe această cale anormală, prevăzând posibilitatea ca și alte legislațiuni să consacre dubla naționalitate. În articolul 4, după ce prescrie între condițiunile naturalizării străinilor, îndatorirea lor de a dovedi că în cazul dobândirii cetățeniei provinciale pierde cetățenia de până acum, măsură logică, concisă și conformă principiilor, adaugă un ultim aliniat prin care stabilește că „dacă, conform legilor statului său, un asemenea străin păstrează cetățenia de până acum, în cazul dobândirii unei cetățenii străine, atunci se poate trece peste această condițiune“.

Aceste măsuri legislative, contrare principiilor ce do-

3) A se consulta asupra opiniunilor autorilor germani și în special a lui *de Bar*, importanta operă a d-lui *Zéballos*, „La Nationalité“ III, pag. 545 și urm.

3 bis) *Zéballos*, op. cit. II, pag. 333.

4) *de Bar*, „Int. Recht, citat de *Zéballos*.”

5) *Feuerbach*, „Beiträge zur Gesetzgebung citat de *Bar* și de *Zéballos*, III, pag. 559. Dintre autorii francezi este de notat d. *de Lapradelle*, care în Revista sa de drept internațional se ridică cu vehemență contra măsurii legislative germane. „El spune că legiuitorul german încurajează fraudă, părându-i legitimă“.

6) „Revue int.“ 1913, pag. 966 și urm.

1) „Bundesgesetz vom 30 Juli 1925 über den Erwerb und den Verlust der Landes und Bundesbürgerschaft“, publicată în: „Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich“ din 14 August 1925 pag. 1007, ce mi-a fost trimis în original și în traducere de d. Doctor *Heinrich Schwamm*, un distins avocat din Viena, și traducător oficial de limba română pe lângă instanțele judiciare.

2) *Dr. Nicu Solomon*, „Curierul judiciar“ No. 39 din 1921 pag. 612; *Beauchet*, Journal du droit int. privé, 1883, pag. 363.

mină materia, sunt provocate de un interes local național, având rațiunea pe care o invocă deputatul *Delbrück*, în Reichstagul german, în 1870, cu ocaziunea votării celebrului articol 25: „Germania are interes de a menține pe toți emigranții germani. Germanul care emigrează nu pleacă cu ideea de a se separa economic și politic de patria sa; din contra, o mare parte din acei cari emigrează, pleacă cu scopul de a servi patria lor atât economic cât și politic în afară de hotare”.

b) Dobândirea cetățeniei austriace

După noua lege, cetățenia se dobândește de către străini: a) prin naturalizare, b) prin filiațiune, c) prin căsătorie și d) prin dobândirea unei funcțiuni publice de profesor la o universitate din țară (art. 3 al. 2).

După cum se vede, în afară de modul prescris la punctul d, noua lege nu se deosebește în această privință de dispoziția art. 28 al vechiului cod civil austriac.

1. *Filiațiune*. — Sub raportul nașterii cetățenia aparține copiilor legitimi ai oricărui cetățean austriac. Deși dispoziția legală nu este atât de precisă ca cea din legea română, care consacră naționalitatea română, prin naștere, indiferent de locul nașterii (art. 2 al. a), totuși, nu rămâne îndoială că și în Austria domină aceeași regulă, fiind indiferent locul nașterii, dacă are loc în străinătate sau pe mare, calitatea părinților austriaci determină pe acea a copiilor. Principiul *jus sanguinis* se aplică în toată rigoarea.

Sub raportul legitimității și adopțiunii, legea austriacă se apropie de cea română. Copiii legitimați dobândesc cetățenia provincială a tatălui, spune art. 5 din lege (art. 2 al. ultim leg. română). Iar art. 12 adaugă ca și în textul român: „Prin adopțiune sau preluare a unui copil spre creștere, cetățenia provincială nu se dobândește și nu se pierde. (art. 2 al. ult. cod. rom.). (7)

În privința copiilor naturali legiuitorul austriac ca și cel român este foarte laconic. De abia le acordă propozițiunea: „Copii minori nelegitimi dobândesc cetățenia provincială a mamei”. (art. 4 al. ult.; art. 2 al. b rom.).

Legea nu vorbește despre recunoașterea tatălui natural; legitimarea și numai ea singură poate acordă copilului cetățenia austriacă.

Legitimarea fiind socotită de legiuitor ca un mod special de naturalizare ea nu are efect retroactiv și deci cetățenia copilului legitimat nu este privită că a avut loc dela naștere, regulă, admisă după legea română. (8)

2. *Căsătorie*. — În Austria n'au avut ecou noule teorii feministe după care susținându-se egalitatea drepturilor femeii cu acele ale bărbatului, se admite, ca în noua lege franceză asupra naționalității din 10 August 1927 și în parte ca în legea română, deosebire de naționalitate între soț (9). Austria, conservatoare principiului tradițional al unității de naționalitate în familie, a lăsat credem, ca să vadă rezultatele aduse de schimbarea vechiului sistem în statele partizane a noiei teorii.

Articolele 5 și 6 din lege, prescriu formal că străi-

na dobândește cetățenia austriacă prin căsătorie cu un național.

În trecut, principiul era acelaș. Decretele din 1833 și 1834 prescriau că femeia austriacă căsătorită cu un străin împărtășește condițiunea bărbatului ei. (10) Am susținut și repetăm opiniunea ce am dat că din acest punct de vedere sistemul noiei legi franceze este de preferat.

Legislațiunile noi se întrec prin a ridica nivelul condițiunii sociale și jurice a femeii. Este just ca legiuitorul să nu constrângă pe femeie de a-și schimba naționalitatea din cauză că s'a căsătorit cu un bărbat de naționalitate diferită. După cum spune cu drept cuvânt d. *Zeballos*, diferența de naționalitate nu poate vătăma unitatea asociației conjugale, căci, cu sau fără schimbare de naționalitate, soții pot să se certe din cauza unor resentimente mai vechi, pe care schimbarea de naționalitate n'a putut să le înlăture. (11) Păreri autorizate și mai noi conchid la fel în sensul autonomiei femeii civilmente capabilă.

3. *Naturalizare*. — După cum am arătat, în noua lege, ca și anterior, încetățenirea provincială este acordată de autoritatea guvernamentală. Ea este o facultate, ce depinde de interesul republicei, așa că nimeni n'are drept s'o pretindă (art. 4 al. ultim). Este o favoare legală (*Gnadensache*).

Este interesant grija ce o are legiuitorul de a nu primi între cetățeni oameni cu un trecut pătat și cari tind a-și ascunde faptele rele în țara ce nu-i cunoaște. „Înainte de a se acorda cetățenia provincială, spune art. 8 al. 4 din lege, se vor examina relațiunile petiționarului față de statul căruia îi aparține până atunci, precum și relațiunile sale personale și familiare. Încetățenirea nu se va acorda dacă aceste relațiuni sunt de așa natură, că încetățenirea ar putea aduce consecințe dăunătoare provinciei sau republicei federale”.

Condițiunile cerute pentru încetățenire sunt cele generale, prescrise de celelalte legislațiuni: a) capacitatea solicitantului potrivit statului personal. b) asigurarea oficială a unei comune de a-i acorda indigenatură în cazul dobândirii cetățeniei provinciale, c) stabilirea în drept că, potrivit legii solicitantului, pierde cetățenia sa veche în cazul dobândirii cetățeniei provinciale și d) locuința anterioară cererii, de cel puțin patru ani pe teritoriul republicei (art. 4 al. 1—5).

Aceste condițiuni, departe de a fi aspre, sunt mult atenuate prin faptul că legiuitorul lasă la facultatea guvernului federal de a scuti de stagiul pe solicitantul a cărui primire în cetățenie o socoate în interesul republicei. Măsura se aseamănă cu cea prescrisă prin al. a al art. 8 din noua lege română, care scutește de stagiul de 10 ani pe cei care dovedesc că sunt utili națiunii române.

Naturalizarea poate fi cerută chiar pe seama unui copil minor de către reprezentanții săi legali (art. 4 al. 1). Sub raportul efectelor naturalizării asupra copiilor minori ai străinului încetățenit numai acei copii urmează tatălui sau mamei legitime cari sunt menționați expres în decretul de încetățenire.

Dacă sistemul naturalizării colective este combătut când este vorba de a se întinde naturalizarea tatălui și asupra copiilor minori, este după părerea noastră anormal de a se acorda drept reprezentantului legal al minorului de a-i schimba naționalitatea.

Înțelegem sistemul legii române, care numai în caz

7) După cum se vede articolul corespunzător austriac este mai complex, decât cel român prescriind în mod precis că și adopțiunea n'are efect asupra naționalității unui copil adoptat de un străin.

8) Art. 2 al. ultim.

9) Art. 8 al legii franceze din 10 August 1927; Art. 38 și 39 din leg. rom.

10) *Weiss*, „Droit international privé”. I, pag. 622.

11) *Zeballos*, op. cit. III, pag. 464.

de naturalizare, a întins efectul ei și asupra copiilor minori, cu *rezerva* dreptului acestora de a reveni la vechea lor naționalitate. (art. 34 și 35 leg. rom.). Dar, care este rațiunea pentru care tatăl, în timpul minorității, el rămânând străin, să aibă dreptul de a schimba definitiv naționalitatea copiilor săi minori? După cum a spus Înalta Curte de Casație română, prin o decizie remarcabilă, tatăl are dreptul de a veghea asupra creșterii și educației de copiii săi minori, iar nicidecum dreptul abuziv de a renunța, în numele lor, la beneficiul unei naționalități, ce eră câștigată atât copiilor cât și națiunii căreia ei aparțineau. (12) De altmăntrelea naturalizarea, pe cale principală a minorilor, cu consimțământul reprezentantului legal, era prescrisă și sub vechiul regim austriac.

Lacuna legiuitorului austriac actual consistă în faptul că nu s'a conformat măsurii luate de cele mai multe legislații moderne, rectificând, ca și legea română, situațiunea juridică creată de lege minorilor prin intermediul părinților, tuturor s'au curătorilor prin a le acorda la majorat dreptul de obține pentru vechea naționalitate.

Sub raportul efectelor naturalizării soțului asupra soției, legea nouă austriacă stabilește prin al. 2 al art. 6 regula după care cetățenia provincială a bărbatului se întinde asupra femeii dacă căsătoria nu este separată de corp, desfăcută prin divorț sau declarată nulă de autoritățile judiciare. După noua lege română, aceeași înrăurire o are naturalizarea soțului asupra soției, dar aceasta din urmă este în drept să-și conserve naționalitatea obținută prin căsătorie sau aceea ce o avea în momentul căsătoriei (art. 34 leg. rom.).

Sistemul legii române este mixt, căutând să împace ambele principii: atât acel al unității naționalității în familie cât și cel al libertății individuale. Sistemul austriac este tradițional. Astfel precum este alcătuit, este combătut generalmente. *Fiore*, distins autor, spune: „Poate fi privit conform necesității sociale — menținerea unității de familie de a admite ca femeia să dobândească prin căsătorie cetățenia bărbatului, dar nu poate fi permis acestuia de a schimba cetățenia dobândită de către femeie, prin căsătorie, contra voinței ei expresă și presumată”. (13)

4. *Funcțiunea publică de profesor la Universitate*, acordă iarăși dreptul de dobândire a cetățeniei austriace. (art. 3 al. 2 lit. b).

Din examinarea art. 1 al. 2 s'ar părea că asemenea titlu crează dreptul la o încetățenire privilegiată, pentru a se atrage și recompensă oamenii de știință din alte țări cari aduc servicii Austriei.

Fără cu înaltul scop ce urmărește această dispozițiune, ar fi trebuit, credem, ca atari profesori să nu mai fie supuși condițiilor generale de încetățenire și în special indigenatului și stagiului de patru ani pe teritoriul republicii. Și, în adevăr, articolul 4 din lege, cu forță constituțională, (adică fără posibilitate de modificare decât numai cu 2/3 din voturi) subordonează pe toți străinii care dobândesc cetățenia provincială, și prin urmare și profesorii universitari, condițiilor ordinare ale încetățenirii desvoltate în aliniatele acestui articol. Și astfel fiind, întrucât profesorul universitar este asimilat cu orice alt străin, candidat la cetățenie, n'am putut pătrunde ce anume privilegiu a acordat legiuitorul prin zisul aliniat b al articolului 3 din lege.

Desigur, că comentatorii austriaci vor lămuri această controversă, întrucât legea este laconică asupra acestui punct.

c) Pierderea cetățeniei austriace

Sub vechiul regim austriac cetățenia se pierdea prin emigrare. Art. 4 al legii din 1867 spune: „Libertatea de emigrare nu este limitată, sub raportul statului, decât prin obligațiunea serviciului militar”. Și art. 32 din cod. civil austriac prevede între alte cazuri de pierdere a naționalității și emigrarea. Noul legiuitor n'a mai găsit necesar de a enumera emigrarea între modurile de pierdere a cetățeniei. Se vede că politica urmată de Republică a pus stavilă curentului de emigrare mai ales în America, cu care vechiul regim a încheiat la Viena tratatul de naturalizare din 20 Septembrie 1870 și aceasta în vederea emigrărilor. Ca principiu general, prin al. 2 al art. 9 se prescrie că femeia pierde cetățenia provincială în cazul în care soțul o pierde, dacă femeia nu este separată de corp. Aceeaș regulă, ca principiu general este consacrată de legiuitor și pentru copiii legitimi sau legitimați, în cazul în care tatăl lor perde cetățenia provincială (art. 3 al. 2).

După noua lege, pierderea cetățeniei are loc: 1) prin dobândirea unei altei cetățenie provinciale, 2) prin filiațiune, 3) prin căsătorie, 4) prin descetățenire și 5) prin legitimare. Primul caz nu comportă discuțiune.

1. *Filiațiune*. — Legea nouă română prezintă lacună în privința efectelor ce poate avea pierderea naționalității române asupra copiilor minori. Ea ușurează numai situațiunea copiilor născuți din români, care ar fi pierdut calitatea de român, permițându-le ca prin o procedură mai ușoară, cu autorizarea consiliului de miniștri să-și poată stabili domiciliul în țară (art. 40 leg. rom.). (14)

Legea nouă austriacă pentru a fi logică, cu principiul ce l'a consacrat când a fost vorba de dobândirea încetățenirii provinciale, întinde și la pierdere, efectele ei asupra copiilor minori legitimi sau legitimați. Și ca consecință, și copii minori, nelegitimați, pierd cetățenia în cazul în care mama lor o perde. Unor asemenea copii, legiuitorul le vine în ajutor spre a-și putea obține cetățenia austriacă, pe care o pierduse în timpul minorității, în condițiunile arătate. După art. 11, ei pot în termen de doi ani de la majorat, să-și redobândească cetățenia provincială. Modul și formele necesare în acest scop le vom arăta în unul din paragrafele următoare.

2. *Căsătorie*. — După vechea ordonanță austriacă din 1832 femeia austriacă care se căsătorește cu un străin pierde naționalitatea sa spre a lua pe aceea a soțului și acesta conform principiului tradițional, după care femeia urmează naționalitatea bărbatului. Articolul 9 al actualei legi prevede acelaș principiu, cu restricțiia: dacă este dovedit că — conform legilor statului căruia îi aparține soțul — femeia dobândește, prin căsătorie, cetățenia acelu stat.

Măsura luată de legiuitorul austriac ni se pare foarte logică întrucât schimbarea automată a naționalității de origină a femeii ar putea da loc la *heimathlosat* în cazurile în care după legea ce guvernează, bărbatul nu se conferă soției noua naționalitate. (14 bis)

14) Credem că din eroare s'a adaus cuvintele: „de a-și stabili domiciliul în țară”, căci chestiunea privea redobândirea naționalității și întrucât se poate întâmpla ca cei ce sunt în această categorie să-și aibă domiciliul în țară.

14 bis) În acelaș sens: art. 14 cod. civ. italian; art. 16 al legii bulgare din 1909. *Clunet*, „Journal du droit privé”, 1910, pag. 412.

12) Decizia Înaltei Curți de Casație s. II, Buletinul 1883 pag. 467.

13) *Fiore*, „Diritto internazionale codificato”, Art. 386.

Spre a înlătură acest inconvenient, noua lege română admitând același principiu, al schimbării de naționalitate a româncei căsătorite cu un străin, a introdus excepțiunea pentru cazul când legea țării de care aparține bărbatul refuză căsătoriei orice influență asupra naționalității femeii (art. 38 leg. rom.). Excepțiunea își are loc în ambele legislații, căci fără ea s'ar desbrăca pe femeie de naționalitate, fără a-i acordă alta în schimb.

Legea franceză, asupra naționalității din 10 August 1927, rupând cu tradițiunea, permite femeii căsătorite de a nu aparține aceleiași naționalități ca bărbatul ei, prevăzând astfel, ca inovațiune, regula după care femeia franceză, care se căsătorește cu un străin, și conservă naționalitatea, afară numai dacă nu declară expres că voeste a dobândi naționalitatea soțului (art. 8 leg. fr.).

Legea austriacă stabilește ca principiu că minorii nelegitimați pierd cetățenia provincială odată cu mama lor. În cazul căsătoriei ei cu un străin, deși mama pierde cetățenia, totuși, copiii putând avea legătură cu soțul, numai prin legitimare, a prevăzut ca consecință logică, că asemenea copii, dacă sunt legitimați, urmează cetățenia soțului. (art. 7 al. ultim).

3. *Descetățenirea.* — Acest mod de pierdere este subordonat legilor militare așa că atât timp cât ele guvernează pe individ, dânsul nu poate să-și schimbe cetățenia provincială (art. 10). Noul legiuitor al naționalității române a omis de a se ocupa despre interdicțiunea descetățenirii pentru cei supuși legii recrutării. Totuși, această prohibițiune reiese din legea specială a recrutării. De altminte, și în România ca în multe alte țări, legile penale pedepsesc sever lipsa îndeplinirii datoriilor militare și tribunalele dispun anularea naturalizărilor frauduloase obținute în scopul eludării unei datorii naturale.

Sunt două cazuri de descetățenire, prescrise de lege: naturalizarea în țară străină și intrarea cu liberă voință într'un serviciu public sau serviciu militar al unui stat străin (art. 10 al. 1 și 2).

A) Legiuitorul austriac ca și cel român prescriu formal pierderea naționalității prin naturalizare, dobândită în țară străină (art. 10 al. 1 leg. austr. și art. 36 leg. rom.).

Intrucât capacitatea este de rigoare, este cert că în executarea ori căruia act juridic minorul nu-l poate efectua decât fiind abilitat în condițiunile legale. Legiuitorul austriac a făcut o distincțiune în ce privește chestiunile privitoare la naționalitate. Pe de o parte îngăduie unui minor străin de a se încetățeni austriac, singur, cu consimțământul reprezentantului său legal, dar nu permite minorului austriac de a se descetățeni decât odată cu tatăl sau cu mama în cazul, în care fiind nelegitim, ea își pierde cetățenia provincială (art. 7 par. 2).

Astfel, contrar soluțiunii luate de legiuitorul român, care nu prescrie și pentru minori sau soție pierderea naționalității, odată cu șeful familiei, cel austriac întinde efectele pierderii cetățeniei asupra soției, dacă nu este separată de corp sau desfăcută prin divorț, și asupra copiilor minori, cu rezerva dacă în același timp, dânsii, femeia sau minorii, dobândesc cetățenia străină. (15) (art. 10 al. 2).

Rezerva finală a articolului 10 ni se pare înțeleaptă, căci prin ea se înlătură heimathlosatul, în cazul în care legea străină nu admite naturalizarea colectivă

și a familiei denaturalizatului. Credem, încă, că pentru a fi fost logic, legiuitorul austriac ar fi trebuit să prescrie aceeași rezervă și pentru soție și copii minori a austriacului, cari primesc cetățenia provincială odată cu soțul și tatăl lor, întrucât în cazul în care legea lor națională nu admite pierderea naționalității pentru dânsi, în cazul naturalizării șefului familiei, dânsii vor avea o dublă naționalitate.

Aceiași imputare, socotim că se poate face și legiuitorului român. Dacă pentru a obține această favoare, se cere absolut șefului familiei dovada pierderii naționalității străine, prin efectul dobândirii naționalității române, care este rațiunea pentru care nu cerem aceeași condițiune și celorlalți membri ai familiei? În sistemul legal român și în parte pentru cel austriac, legile au căutat de a pune obstacol dublei naționalități numai pentru unii; și, deși sunt aceleași considerațiuni, au omis de a întinde aceleași condițiuni pentru toți.

B) *Serviciul public sau militar la străini* este considerat ca al doilea mijloc de descetățenire.

După art. 32 din cod. civil austriac, naționalitatea se pierde prin faptul neexecutării într'un termen fix al unui ordin de întoarcere în țară, dat de autoritatea militară. Legea română prevede pierderea naționalității: prin primirea fără autorizația guvernului, a vreunei funcțiuni publice străine, prin intrarea, iarăși fără autorizare, în serviciu militar la străini sau alăturare pe lângă vre-o corporație militară străină și prin supunerea, pentru oricât de puțin timp la vre-o protecție străină, ori din ce fapt ar rezulta aceasta. (art. 36 al. d. și e și art. 37).

Socotim din acest punct de vedere că aliniatele d și e a le articolului 36 sunt inspirate de critere mai moderne, stabiind posibilitatea românului de a primi un serviciu public sau militar la străini cu autorizația guvernului. Avem exemple numeroase care ne dovedesc că oricine poate rămâne bun român sau bun austriac, dând tributul său de cunoștințe și de artă în alte țări, unde este solicitat. Generoasa Franță, ne-a trimis continuu profesori la liceele noastre. Ilustrul profesor român *N. Iorga* este primit luni întregi să predea cursuri la școlile franceze cele mai înalte. Care ar fi motivul ca un profesor vienez să fie împiedicat de a exercită înalta sa misiune în străinătate?

Bacceoli, un distins deputat în Camera italiană, pe când se discuta această chestiune, dacă este oportun de a se prescrie în mod absolut pierderea naționalității italiene, prin faptul primirii unui serviciu civil sau militar străin, a spus în raportul său: „Cine nu vede că orizonturile limitate ale vieții naționale merg lărgindu-se din ce în ce și mai serios, grație relațiilor mai întinse și mti binevoitoare ale vieții naționale? Nu trebuie a se pierde din vedere că aducând serviciilor altor state se onorează și se servește propria sa națiune, dând mai mult colorit reputațiunii și demnității sale, propagând influența sa? (16) Astfel, grație acestor idei umanitare s'a introdus în noua lege italiană art. 8: „Pierde cetățenia acela care, obținând o funcțiune dela un guvern străin, sau intrând în serviciu militar al unei puteri străine, perzistă cu toată somațiunea ce i se face de guvernul italian, de a părăsi într'un termen fix funcția sau serviciul”.

4. Legitimarea este ultimul caz de descetățenire. Art. 8 al. 2 prevede cazul legitimării prin căsătorie cu un

15) În ce privește dispozițiunile noii legi române a se vedea lucrarea noastră: „Naturalizarea în România”, 1925, pag. 164.

16) *Zéballos*, op. cit. III, pag. 421.

străin, a mamei unor minori nelegitimați cari pierd împreună cu ea cetățenia provincială.

Cazul este prevăzut prin al. 2 al art. 36 și de legea română și nu prezintă nici o dificultate. Aplicațiunea regulei *jus sanguinis* determină naționalitatea copilului, care este socotit, prin legitimare, ca fiind încă dela naștere a tatălui de naționalitate străină.

d) Redobândirea cetățeniei austriace

Legiuitorul austriac a prevăzut două cazuri de redobândire a cetățeniei provinciale pentru acele persoane cari au pierdut-o și sunt în situațiunea de a o recăpăta.

Primul caz este prescris de art. 11 al. 1. „Cei cari au posedat cetățenia provincială austriacă, dar au pierdut-o în timpul cât erau minori, nu li se poate refuza reînțetățenirea în provincia în care o posedase mai înainte, dacă a cer până în termen de doi ani după ce au devenit majori. În cazul când asemenea persoane deveniseră supuși străini, ele trebuie să mai dovedească tot odată că în cazul redobândirii cetățeniei provinciale vechi, pierd cetățenia actuală, și apoi, să se mai vadă dacă nu se opun relațiunile petiționarului față de statul căruia îi aparținuse până atunci precum și relațiunile lor personale și familiare” (art. 4 al. 2).

După noua lege română, copilul născut dintr'un român care ar fi pierdut această calitate, o poate redobândi totdeauna dacă renunță la vechea supusenie și obține autorizarea Consiliului de ministri de a se stabili în țară, în ipoteza când dânsul a emigrat (art. 46).

Din examinarea ambelor texte ușor se poate deduce superioritatea textului austriac care în ipoteza primirei minorilor, deveniți străini, în vechea lor naționalitate, le cere ca să dovedească că vor pierde cetățenia străină, și încă că merită sub raportul conduitei de a li se aprobă cererea. Legiuitorul român uită că a pus acelasi postulat drept condițiune primă a primirii străinului în naționalitate, (art. 7 al. 6) și dă loc astfel la dublă cetățenie, în cazurile în care fostii minori români rămân și cu naționalitatea străină. Totuși, și legea română este mai completă, căci pe când cea austriacă omite de a prevedea posibilitatea redobândirii cetățeniei de către majori cari au pierdut-o din orice împrejurare, legiuitorul român, prin articolele 44 și 45 se ocupă de toate ipotezele în care românul, care și-a pierdut această calitate, o poate redobândi, fie prin naturalizare, fie prin o simplă formalitate.

Reînțetățenirea provincială, în mod general, fiind un act de voință, și în cazul special al unei văduve prin deces, legea austriacă prescrie, prin aliniatul final al articolului 11, al doilea caz de redobândire a cetățeniei femeii care o reclamă, după ce o pierduse prin faptul căsătoriei cu un străin. Și legea română prevede aceeași măsură, stabilind că văduva prin divorț sau deces și recapătă vechea naționalitate română, dacă își manifestă voința și face o simplă declarație (art. 20).

În privința acestui caz de redobândire a vechii naționalități facem din nou critică legiuitorului român, care omite de a supune pe văduvă îndeplinirii condițiunii prevăzute de aliniatul 6 al art. 7 privitoare la pierderea naționalității străine, adică de a dovedi că după legea ce a guvernat-o ca străină, pierde naționalitatea străină, revenind la vechea naționalitate. Legea austriacă, consecință din acest punct de vedere celor stabilite în principiu, supune și pe văduvă aceluiași condițiuni, ca și pe minori. Legea austriacă este și mai completă, impunând autorității mai înainte de a-i acorda cererea femeii, să examineze relațiunile ei cu statul căruia i-a aparținut până atunci cât și relațiunile ei personale și familiare (art. 4 al. 2).

e) Jus soli

Ca aplicațiune a principiului *jus soli*, legea austriacă consideră ca cetățeni în provincia locului unde s'au născut în țară persoanele fără naționalitate, atâta timp cât nu se dovedește că sunt cetățeni ai unui stat sau ai unei alte provincii. Și legile vechi austriace prevedeau aceeași regulă în privința copiilor găsiți pe pământul austriac, pentru o dublă rațiune de umanitate și suveranitate teritorială, după cum se exprimă vechii comentatori austriaci. (17)

Fiind îndrumată de aceeași comentatori, noua lege austriacă, iarăși pentru rațiuni de umanitate și pentru a înlătura existența unor oameni fără cetățenie, a întins privilegiul acordat copiilor găsiți ca și persoanelor născute pe teritoriul Republicii, și a căror naționalitate este necunoscută. În acest mod legea caută de a înlătura *heimatlosatul* ceace n'a căutat să facă noul legiuitor român, care omite de a se ocupa de persoanele născute în teritoriul țării, dar cari nu se bucură de o naționalitate definită. Și, în adevăr, după art. 3 al. 1 legei române sunt socotiți ca români copiii găsiți fără tată și mamă cunoscuți. Rămâne însă incertă situațiunea persoanelor născute în țară, cari nu pot pretinde că au fost găsiți în frageda copilărie, dar care, din diferite împrejurări, nu au o naționalitate lămurită. Acestea, nu le-a rămas deschisă decât calea naturalizării cu dispensă de stagiu, dacă au cerut-o în cursul unui an dela promulgarea legii (art. 58).

f) Contentiosul în materie de cetățenie

Se pot ivi chestiuni importante de ordin intern sau internațional cu privire la naționalitatea persoanelor astfel că legiuitorii pentru a nu lăsa câmp larg de interpretare în această materie delicată, ar trebui să precizeze prin norme fixe autorităților menite a aplica regule în diferitele situațiuni ce se pot prezenta.

Legea nouă austriacă ca și cea veche dă autorității administrative și tribunalului suprem administrativ competența de a statua asupra cetățeniei și de a elibera certificate, fie că posedă cetățenia provincială, fie în cazul în care un cetățean al federației dorește să obțină o cetățenie străină, fie că un străin dorește să obțină supusenia provincială austriacă. (art. 16—22).

Cercetările și deciziunile în materie de cetățenie provincială și de cetățenie a republicii federale, spune art. 16, cad în competența acelei provincii în care persoana în chestiune posedă indigenatul, sau sustine că posedă indigenatul, sau dacă n'are un indigenat în care acea persoană are domiciliul său, sau în fine, în care s'a născut (art. 16). Astfel legea a prevăzut toate ipotezele și sub acest raport prezintă superioritate asupra noii legi române, care are lacună din acest punct de vedere. Astfel, în lipsa unor texte precise, în România se aplică, sub noul regim, regulele dreptului comun. Cei interesați pot să se prevaleze de naționalitatea română sau le poate fi opusă pierderea acestei naționalități, prin simplul fapt că se găsesc în condițiunile legale, și numai dacă chestiunea naționalității dă loc la contestații, tribunalele ordinare sunt chemate a rezolvi diferendul.

Chestiunea naționalității este de natură de a atinge și ordinea publică întrucât privește interesele generale ale unei țări, care cer ca legăturile oricărui individ cu țara să fie în mod precis determinate. Astfel, întrucât se știe, că, uneori, străinii pot obține naturalizări prin

17) A se vedea detalii : *Beauchet*, op. cit. „Journal du dr. int. privé”, 1883, pag. 365.

fraudă, ceea ce a dat loc unor jurisprudențe importante, în dreptul francez, este bine că legiuitorul să dea posibilitatea, prin texte formale, a se anulă asemenea acte săvârșite cu rea credință și fără paza îngrădirilor specificate de lege. Legiuitorul austriac a făcut un pas important din acest punct de vedere, prescriind cazurile de nulitate, a deciziunilor privitoare la cetățenie, modul de executare a acțiunilor în nulitatea și durata de timp în care pot fi urmărite.

Orice deciziune a unei autorități, care este în contradicție cu dispozițiunile de fond ale legii de încetare sau cu convențiunile internaționale, este isbită de nulitate. Nulitatea este de drept, *ipso jure* și tribunalele au căderea de a o constata.

În ce privește cetățenia provincială, nulitatea poate avea loc în termen de 10 ani, numai în caz de violare a al. 4 din art. 4, care cuprinde măsurile legislative pentru stagiul de patru ani, relațiunile personale și familiare cât și cu statul cărui solicitantul a aparținut până atunci. La Tribunalul suprem administrativ, conform art. 129 al. 1 Nr. 3 lit. b. din Constituția federală, bazată pe alineatele 1 și 2 ale acestui paragraf, se pot ridica plângeri contra deciziunilor nule în orice moment. (art. 17).

În fine, articolele 20 și 21 lămuresc în ce mod se dau certificatele de posesiunea ambelor cetățenii federale și provinciale, renunțarea la ele, cât și formele de împlinit când este vorba de schimbarea cetățeniei a unui cetățean sau de primirea străinului în cetățenie. Măsurile sunt foarte în vederea înlăturării dublei naționalități.

Termin observațiunile mele, aducând elogiul tuturor factorilor cari au contribuit spre a ajunge la alcătuirea acestei legi, care denotă un progres simțitor pentru o bună organizațiune internă și dezvoltarea pacinică a relațiunilor internaționale.

DIMITRIE G. MAXIM,

Fost președinte la Curtea de Apel,
Avocat

Amoralitatea Art. 262 C. P.

De ce să nu o spunem cinstit. Alunecăm pe povârnișul amoralității în mod vertiginos. Procese numeroase de copii cari bat părinți, copii care svârlă în stradă pe părinții lor, din casa bătrânească; copii cari vin înaintea judecății pentru beție și neorândueli făcute noaptea, frați cari se omoară între ei pentru un lucru de nimic. Copii cari la 15-16 ani beau toată ziua prin cărciumi, pentru ca să sfârșească seara la vre'o concubină etc etc! Promiscuitatea înfloreste! Stăm cu palmele la tâmpile, ne vâităm dar nu reactionăm și suntem vinovați, căci văzând toate acestea facem și stăm cu brațele încrucisate la piept.

Am citit într'un ziar cotidian, cu oare care tiraj, un articol în care se întrebuițase cuvinte, pe care nici omul meu de la vite nu ar fi îndrăsnit să le profere în public!

Noi ne mirăm și cetim înainte alte numere din acel jurnal!

Mă așteptam a doua zi după apariția aceluia articol, ca toate ziarele pentru prestigiul chiar al lor, să protesteze cu energie. Nu s'a văzut nimic!

O altă revistă mică, face literatură cu pretenție, dar cât se poate de pornografică. Autorul este un poet, care pentru fiecare foaie căzută în mână vre'unui copil și citită a comis o crimă!

A protestat cineva? Nimeni! Foaia continuă apariția. Amoralitatea crește, iar noi rămânem tot cu palmele la tâmpile, ne tânguim, dar nu facem nimic!

De la literatura și poezia lui Alexandri, Eminescu, Vlahuță, Coșbuc etc, am ajuns la literatura pornografică.

De la articolele de ziar și scrieri ale unui Tache Ionescu, Goga, Titulescu, Duca, Micescu, Gh. Antonescu etc, am ajuns la astfel de articole și scrieri care mi spunea un profesor, a făcut să roșească până în albul ochilor pe o domnișoară studentă, fiindcă fusese văzută cu revista în chestiune în servietă!

E adevărat că la noi art. 262 C. P. nu este precis. Jurisprudența a admis, că se aplică numai la acele scrieri în care se face apologia sau îndemnul la vre-o crimă ori delict.

Articolul este redactat în termeni generali, așa în cât în loc să le întindă aplicarea o restrânge.

Îată dar că scrierile pornografice, cu pretențiuni artistice, scapă de pedeapsă!

Ar trebui însă, să nu rămână nepedepsite nici scrierile pornografice cu pretențiuni artistice, nici filmele cinematografice și nici spectacolele de bălciuri cari otrăvesc suflete tinere!

De asemenea aceste atentate ar trebui să fie considerate ca niște infracțiuni de drept comun, de competența tribunalelor ordinare represive.

Este urgentă nevoie de a se redacta un text nou, în locul art. 262 C. P., sau a se adougi, spre a se înlătura ori ce incertitudine și ori ce fel de discuțiune.

Se modifică codul penal.

Supunem chestiunea Domnului Ministru de Justiție, Consiliului Legislativ, Cercului de studii Penale și onoraților aleși ai națiunii.

Nu mă îndoesc un moment că nu voi fi auzit și că nimeni din cei în drept nu se vor sesiza.

Cel ce va lua inițiativa, va fi cinstit de toți oameni cuminți.

CORNELIU T. MAIORESCU
Magistrat-Crivina

SĂRBĂTORIREA DE LA «CURIERUL JUDICIAR»

Luni 12 c., „Curierul Judiciar”, a dat, la Restaurantul „Iordache”, o masă în onoarea valoroșilor săi colaboratori d-nii: Traian Alexandrescu, Președintele soc. An. „Curierul Judiciar”, Gr. C. Conduratu, Directorul revistei „Jurisprudența Generală”, I. Gr. Periețeanu, Directorul Revistei „Marelor Procese”, Mihail Mora și Vintilă Dongoroz, Prim redactor la „Jurisprudența Generală”, pentru alegerea în Consiliul de disciplină al Baroului de Ilfov.

Au luat parte afară de sărbătoriți d-nii: Dem. I. Dobrescu, președintele Uniunii avocaților și Directorul revistei noastre, Ion Th. Florescu, Decanul Baroului de Ilfov, Al. P. Necșești, secretar general al Ministerului justiției, Gr. Trancu-Iași, fost ministru al muncii, Ion S. Codreanu, Director general al Soc. „Curierul Judiciar”, P. Vasîlescu, prof. Universitar, Al. Velescu, Colonel C. Georgescu, Nicu Codreanu, avocați, E. C. Decusară, Secretarul de redacție al Revistei „Curierul Judiciar” și Th. Petrescu, directorul tehnic al Soc.

D-l Dem. I. Dobrescu, Directorul Revistei „Curierul Judiciar”, ia cel dintâi cuvântul; D-sa arată că este în tradiția „Curierului Judiciar” de a sărbători valoroșii săi colaboratori cari s'au distins și ca avocați de seamă, ca profesioniști distinși și ca oameni de știință.

prin activitatea desfășurată în coloanele bătrânei reviste „Curierul Judiciar”. Dar observă d-sa, „Curierul Judiciar” care era până acum un vas de excursie științifică, a devenit un vas de războiu, în jurul lui adunându-se toți luptătorii, cari înseamnă ceva în lupta pentru triumful justiției sociale.

La *Curierul Judiciar* nu sunt oameni exclusiviști, căci se respectă toate părerile, chiar și ale adversarilor politici. Însă, nu se respectă decât părerile cu adevărat sincere și științifice, excluzându-se trivialitățile de limbaj.

Inchină în sănătatea sărbătoritorilor.

D-l Gr. *Trancu-Iași*: Un copil își găsisse fericirea la intersecția tuturor durerilor, pe care a numit-o *Meype*. Pentru noi *Curierul Judiciar* este un *Meype*. Arată că de d-l Traian Alexandrescu îl leagă o strânsă prietenie încă din tinerețe, de d-l I. Gr. Periețeanu, admirațiunea talentului său și simțul finului literat, de d-l Gr. Conduratu, de asemenea o strânsă prietenie, de d-l Mora o admirațiune pentru finul filmist, de d-l Dongoroz, munca ce a depus-o pentru reviziunea operei Tanoviceanu, fostul său profesor.

Dar nu trebuie să uităm D-lor, și pe animatorul nostru al tuturor, d-l Ion S. Codreanu, fondatorul și conducătorul *Curierului Judiciar*.

Inchină în sănătatea lor.

D-l Tr. *Alexandrescu*: Animatorul scrisului juridic, d-l Ion S. Codreanu, a găsit de cuviință să serbeze reușita colaboratorilor săi ca membri în Consiliul de disciplină al Baroului de Ilfov. D-sa a știut să pună totdeauna în valoare munca juriștilor. În deosebi, marii avocați au făcut mai mult o operă verbală, puțin au eternizat în scris. Colegul nostru Periețeanu a reușit, să eternizeze aceste opere prin publicarea lor în *Revista Marilor Procese*, ce s'a editat tot de „Curierul Judiciar”. Ii aduc tot elogiul. În adevăr, omul nu poate rezista naturei decât prin muncă și afirmarea ideilor sale în timp, prin eternizarea lor în scris. Inchină pentru Periețeanu, care a eternizat pe eroii elocinței judiciare.

D-l Jean Th. *Florescu*, Decanul Baroului de Ilfov: Am o datorie să spun câteva cuvinte la această sărbătorire a onorațiilor mei colegi din Consiliu. Să vă arăt bunătațea omenească care însuflețește pe d-l Dobrescu, și în care vuește totdeauna durerea celor mici. Eu îl cunosc de mult; am fost împreună colegi la Paris, când ne făceam doctoratul în drept; l'am înfeles în totdeauna și de aceea l'am apreciat și iubit. Iubitul președinte al Uniunii avocaților, vrea să primenească atmosfera morală a corpului nostru, vrea apărarea barourilor și înălțarea Corpului avocaților. Aceleași sentimente m'au însuflețit întotdeauna și pe mine și aceasta este justificarea pentru ce am solicitat postul de Decan. Cu concursul d-lui Dobrescu, și a dinstinșilor colaboratori a grupărei „Curierului Judiciar” pe care îi serbăm, sper că vom ajunge scopul. Vom ajunge să gonim mizeria de prin colturile Palatului de Justiție din Capitală, să întărim legăturile sufletești cu magistratura și să ridicăm autoritatea profesiunii noastre. Ca încheiere, bea în sănătatea d-lui Dobrescu și a celor sărbătoriti și declară că se va înscrie printre colaboratorii activi ai „Curierului Judiciar”.

D-l I. Gr. *Periețeanu*, Directorul *Revistei Marilor Procese*:

Am fobia toast-urilor, dar astă seară o voi înfrânge, căci mă obligă la aceasta cuvintele binevoitoare pe cari mi le-au adresat antevorbitorii și în special excelentul meu amic, d-l Traian Alexandrescu. De câte ori „Curierul Judiciar” organizează vreo sărbătorire

primul meu gând se îndreaptă, spre vechiul nostru prieten Codreanu, căci el este întemeietorul și animatorul importantei edituri, care ne-a dat prilejul să ne manifestăm în publicistica judiciară, și care a știut să desvolte și să susție această publicistică printr'o muncă încordată, demnă de toate elogiile.

Tot lui i se datorește și inițiativa sărbătoririi de astă seară. E însă un exces de amabilitate că printre sărbătoriti figurez eu, și confrății Conduratu și Mora. Câte trei, suntem azi, aproape veterani în Consiliul de disciplină al baroului de Ilfov. Adevărații sărbătoriti sunt dar d-nii Traian Alexandrescu și Dongoroz. Amândoi îmi sunt deopotrivă scumpi. Primul pentru marile lui însușiri sufletești, pentru distincția și competența ce-i caracterizează importante scrieri cu cari am îmbogățit publicistica noastră judiciară. Secundul pentru proeminența pe care a izbutit s'o dea persoanei sale, la o vârstă când alții trec aproape neobservați, în așa chip în cât cu toții suntem de acord întu a-l proclama ca pe un fruntaș al doctrinei noastre penale.

Intrarea ambilor sărbătoriti în consiliul de disciplină al baroului e o convenită distincție pe care corpul le-a acordat-o; iar alegerea d-lui Traian Alexandrescu, ca prodecan, cu unanimitate de voturi, mi-a umplut inima de bucurie.

Spun aceasta, nu pentru a răspunde cu o simplă amabilitate la binevoitoare aprecieri cu cari m'a gratificat, ci pentru a se exprima publicamente, un sentiment sincer, și neîndoelnic, de care d-l Traian Alexandrescu e convins.

Prezența noului decan în mijlocul nostru îmi dă prilejul să-l asigur de concursul neprecupetit al tuturor consilierilor săi, și-l rog să-i considere pe toți ca făcând parte dintr'o listă unică, aceia pe care a alcătuit-o voința corpului, voință ce stă mai presus de micile noastre deziderate sau simpatii, a se manifesta trecător, cu prilejul alegerilor.

Cel care prezidează acest banchet, d-l Dem. Dobrescu, ca unul care a luptat și luptă fără preget pentru unitatea și solidaritatea noastră profesională, e deșigur chezaș al armoniei ce cu toții dorim să domnească între avocați.

Ridic paharul în sănătatea lor și mulțumesc călduros tutulor aceluia cari m'au onorat cu amicala și binevoitoare lor atenție cu prilejul acestei sărbătoriri.

Masa s'a terminat la orele 12, într'o însufletire de nedescris, fiecare ducând frumoase și neșterse amintiri de la această sărbătorire a colegilor, făcând legătura și mai strânsă între dinstinșii juriști, grupați în jurul marelui reviste „Curierul Judiciar”.

CONVIVUS.

MATEI A. BALȘ, Magistrat

„*Matei A. Balș-magistrat*” așa e formulată în *incumostințarea redactată de mult înaintea morții de însuși ilustrul dispărut. Trebuie să se completeze numai data încetării din viață și ziua înmormântării.*

Cu toate că era consilier la *Inalta Curte de Casație, titlul la care Matei Balș ținea, era acela de magistrat. „Să fiu îngropat cu roba neagră dela Curte, cu bareta simplă, chiar de nu voi mai fi magistrat când voi muri.” — spunea el într'o scrisoare adresată familiei.*

Dispozițiunile lăsate de Matei Balș, în legătură cu cele mai mici detalii ale formalităților de îndeplinit

după ce va închide ochii, sunt înduioșetoare. De la instrucțiunile privitoare la circumscripție, până la cele referitoare la transportarea rămășițelor sale pământești la Capela Cîmîtirului Bellu, în caz când s'ar stînge din viață în București, dela grija de a nu i se pune flori artificiale pe mormânt până la rugăciunile de a fi îngropat ori unde va muri, inima sa bună va înceta să mai bată departe de București toate au făcut preocuparea unuia din cei mai aleși judecători pe cari i-am avut vreodată în țara noastră. Inmormântarea, fine et. să fie cât mai simplă, prietenii să nu fie deranjați, să fie stingheriți cât mai puțin dela ocupațiunile lor.

Recomandațiunile lăsate copiilor lui arată înaltul patriotism și alesele sentimente de umanitate de care era călăuzit. „Faptul de a purta un nume — spunea copiilor într'o scrisoare din 1915 — NU VA DA NICI UN DREPT, CI VA CREA O MARE DATORIE DE ONOARE, DE MUNCA FARA PREGET ȘI DE UTILITATE SOCIALA”.

În ultima scrisoare spunea: „Rog pe fiii mei a se strădui ca să fie cât MAI FOLOSITORI ȚARII”. Fiicei sale, Matei Balș îi recomandă să fie „folositoare și gânditoare”.

Acestea erau sentimentele de care se călăuzia fala magistraturei române. El, al cărui bunic, Alecu Balș, fusese unul din cei mai mari latifundiați ai Moldovei, fiul lui Alexandru Balș și a cărui mamă era născută Sturdza dela Miclăușeni, nepot al lui Dimitrie Sturdza, ducea o viață extrem de modestă.

În vara trecută, l'am întâlnit pe malul lacului Lemán, la Geneva. Era în comisiunea pentru redactarea unui cod de navigațiune.

Cât îi plăceau lui locurile acestea!

Era născut la Geneva. Învățase la St. Léger și Lausanne până ce a terminat liceul, după care s'a întors în țară. Avea în sufletul său atmosfera înălțătoare a locurilor unde mai târziu s'a întemeiat Liga Națiunilor și s'au răspândit razele luminoase ale Biroului Internațional al Muncii.

Cu cât drag și cu câtă satisfacțiune îmi povestea că a fost la St. Léger, unde este îngropată bătrâna lui guvernantă și că i-a vizitat mormântul.

Instrucțiunea și educațiunea lui aleasă, primită acolo unde prin tradițiune s'a cultivat democrația, îl făcea sensibil la toate manifestățiunile de gândire și de credință.

Am stat mult de vorbă în după amiaza când l'am întâlnit la Geneva. Îmi spunea între altele, că adesea când instanța din care făcea parte dădea câte o hotărâre în contradicție cu felul lui de a vedea, nu dormea nopți întregi.

Pare-că presimțea că ne vedem pentru ultima dată. S'a suit cu mine la hotelul Bergues unde l'am pus în curent cu lucrările Conferinței Internaționale a Muncii, după care l'am acompaniat la pensiunea Richemont unde d-na Balș, distinsa tovarășă de viață, îl aștepta în balcon.

Problemele muncitorești îl preocupau în mod deosebit, întrucât Matei Balș se specializase în arbitrajile pe cari le prezida conform legii pentru reglementarea conflictelor de muncă. De asemenea tot Matei Balș prezida comisiunea de judecată a funcționarilor dela Ministerul Muncii, încât cunoștea tot mecanismul acestei noi organizări.

Sentințele și rapoartele lui strânse într'o zi laolaltă, ne vor arăta concepțiunile sociale ale lui Balș, toate având empreinta celui mai larg democratism și umanitarism.

Era partizanul convențiilor colective de muncă și în multe arbitrajii și-a manifestat credințele sale pentru înălțarea fizică și morală a muncitorimei.

Problemele muncii îl interesau și munca nu a părăsit-o până în ultima clipă. Luni a prezidat la Curte, Marși a luat parte la ședință, Miercuri (Sf. Petre și Paul) a lucrat acasă. Joi după masă trebuia să ia parte la o ședință a Secțiunilor Unite pentru care pregătea un raport. De dimineață a telefonat unui coleg dela Curte cu care a lucrat până la 11 jum. dim., — când boala a început să-l doboare și s'a chinuit, suportând felurite injecții, așteptând nerăbdător ca trenul de Constanța să sosească la București. Cu acel tren venia fetița lui pe care dorea s'o vadă. Trenul intra în gară la 11 noaptea, oră la care Matei Balș își dădea obștescultură sfârșit (30 Iunie 1927).

Socot că ar fi de prisos să scot în evidentă calitățile magistratului Balș. Toți l'au cunoscut. Ce bine se potrivește cuvintele care odinioară se spuneau despre magistratul Eugène-Valerie Barbon: Doué d'un esprit vif et pénétrant, armé d'une sagacité rare, imbu de la profonde connaissance du Droit et des affaires, éclairé par une longue expérience, IL ECOUTAIT, à l'audience, avec une attention persistante — qui est UNE GRANDE PARTIE DE LA JUSTICE — sans laquelle il n'y a pas de bon magistrat — et qui, seule, soutient les défenseurs dans l'exercice de leurs fonctions (Praesertim cum primum religioni suae patientiam debeat quae magna pars justitiae est).

Ca și Lamartine în Le livre de Job (ch. 39 c. 14 și 15) — Balș putea spune:

„Eram acoperit de Dreptatea mea; ea mi-a slujit de îmbrăcăminte; echitatea era pentru mine ca o mantie și ca o diademă...”

„Eram tatăl săracilor și când cauza pe care aveam s'o judec era obscură, nu neglijam nici o osteneală ca s'o cunosc bine”.

Intr'o carte a sa, marele romancier Marcel Proust, ne spune: „Dans la mort et même en ses approches résident des forces cachées, des aides secrètes, une grâce qui n'est pas dans la vie.

Comme les amants quand il commencent à aimer, comme les poètes dans le temps ou ils chantent, les malades se sentent plus près de leur âme”.

Așa de aproape se simțea Balș de sufletul său, atâta delicatetă punea în raporturile sale cu lumea cealaltă, încât îți vine să crezi că nu de 12 ani de când a scris întâia epistolă copiilor săi — ci totdeauna a avut acele ajutoare secrete, cea grație care îi-o dă moartea, apropierea ei.

GR. L. TRANCU-IAȘI

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 10 Martie 1926

Președinția d-lui EM. MICLESCU, president

Soc. Dacia România cu Moștenitorii Ioanid

Decizia No. 1875

Legea agrară. Moșie expropriată. Creianțe ipotecare. Dobânzi convenționale. Reducerea lor. Nu constituie o expropriere a capitalului. Art. 76 L. A. și 131 Constituție.

Creanțe ipotecare. Plata în rentă. Prelungirea creianței peste 10 ani. Se cere și consimțământul proprietarului expropriat. Art. 69 și 74 L. A. și 159 regulament.

Creianțe ipotecare aparținând băncilor și instituțiilor

nilor financiare. Se achită numai în rentă. Nu se poate cere achitarea prin proporție față de creditorii particulari. Art. 75 L. A.

1) *Legiuitorul ordinar este în drept a reglementa într'un interes general, quantumul dobânzei ce se cuvine capitalului, fără ca prin această reglementare să se atingă un principiu de ordin constituțional.*

Prin urmare dispoziția din art. 76 L. A. prin care se reduce la 6% dobânzile conventionale la creianțele ipotecare ce grevează moșiile expropriate, este legală și printr'insa nu se poate susține că s'ar constitui o expropriere de capital.

2) *Pentru prelungirea exigibilității creianțelor ipotecare cu 10 ani și dobândă de 5%, prevăzută de art. 76 al. 4 pentru creianțele ipotecare, ce grevează moșiile expropriate, legea cere și consimțământul proprietarului expropriat, astfel că, neexistând acest consimțământ, creditorul urmează a fi lichidat după prevederile legii, creianța sa devenind exigibilă de prin lege.*

3) *Creianțele privilegiate și ipotecare ale Băncilor și instituțiilor financiare se achită numai în rentă. Prin urmare Băncile și aceste instituții nu pot cere a se face proporție între ele și creditorii particulari, ci numai dacă sunt mai multe bănci, sau instituțiuni financiare.*

Curtea.

Ascultând raportul făcut de d-l consilier S. Tipei și pe d-nii avocați Mircea Diuvara și Anibal Teodorescu în dezvoltarea și combaterea motivelor de casare și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Societatea „Dacia România” în contra sentinței No. 31 din 924 dată de Tribunalul Mehedinți Secția I-a.

Având în vedere motivul III de casare în cuprinderea următoare:

III „Violarea art. 131 din Constituție și art. 1 din legea agrară; Gresită interpretare.

„Am cerut Tribunalului să mi se acorde dobânzi conventionale până la consemnarea rentei, deoarece din tot cuprinsul și economia legii, rezumată în art. 1, reese că legea agrară prevede exproprierea proprietății rurale, iar nu a capitalului mobilier.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că Tribunalul Mehedinți Secția I-a procedând, ca instanță de apel, la repartitia rentei, în valoare de 797.300 lei cuvenită proprietarului expropriat al moșiei Ilovăț, drept 80% din pretul exproprierii, a dispus ca Societatea „Dacia România” să primească pentru întreaga sa creiată ipotecară 805.750 lei, rentă de expropriere, rămânând ca restul de 8450 lei neacoperit să i se achite tot prin rentă din cei 20% nedepuși încă de Stat; iar în ceia ce privește pe ceilalți creditori privilegiați, moștenitori ai defunctului I. E. Ioanid, — Tribunalul a hotărât ca ei să fie achitați pentru creanța lor de 458.560 lei în rentă ce va mai rămâne după ce Societatea recurentă va fi complet achitată;

Având în vedere că înaintea Tribunalului Societatea recurentă a cerut a se calcula la capitalul ce i se datorează procentele conventionale de 9% până la consemnarea rentei de expropriere: — că însă Tribunalul a respins această cerere pe motiv că art. 76 din legea agrară prevede expres, că, dela 15 Decembrie 1918, creditorul nu va avea dreptul decât la un procent de 6%, urmând a se scade din capitalul împrumutat suma încasată de creditor în plus ca procent;

Având în vedere că, prin motivul 3 de casare, recurenta pretinde că judecând astfel Tribunalul ar fi violat art. 131 din Constituție și art. 1 din legea agrară, care ar prevedea numai exproprierea proprietății rurale, iar nu și a capitalului mobilier;

Considerând că, prin dispozițiunile art. 75 din legea agrară, reglementându-se atât în interesul proprietarului expropriat cum și al creditului Statului, modul de plată a datorii lor privilegiate sau ipotecare ce ar exista asupra moșiilor expropriate, s'a prevăzut, între altele, în mod expres, că, dela 15 Decembrie 1918 creditorul ipotecar nu va avea dreptul decât la un procent de 6% urmând a se scade din capitalul împrumutat, suma încasată de creditor în plus ca procent, iar dobânzile vor fi plătite tot în rentă ca și capitalul;

Că prin această dispozițiune legiuitorul avea în vedere sacrificiile impuse prin legea agrară proprietarilor expropriați cărora li s'a luat o parte din moșiile lor pentru cauze de utilitate națională, a dispus ca și creditorii să suporte o parte din sacrificiile impuse proprietarilor reducându-li-se dobânda convențională, adică o parte din beneficiile capitalurilor împrumutate, fără ca prin aceasta să se fi edictat exproprierea a însăși capitalurilor lor, legiuitorul fiind în drept a reglementa într'un interes general quantumul dobânzei ce se cuvine capitalului fără ca prin aceasta să se atingă vreun principiu de ordin constituțional;

Că, prin art. 75 și 76 legiuitorul a înțeles ca până la distribuirea rentei, iar nu numai până la consemnarea ei, procentele conventionale să fie reduse la 6% aceasta cu începere dela 18 Decembrie 1918 — așa că bine Tribunalul a interpretat sus zisele texte, atribuind Societății „Dacia România” procente de 6% până la distribuirea rentei, și prin urmare acest motiv trebuie respins ca neîntemeiat;

Având în vedere motivele 1 și 2 de casare în cuprinderea următoare:

I. „Violarea art. 76 al. 4 din legea agrară. Exces de putere. „Legea prevăzând dispozițiunea că creditorii ipotecari care în loc de a primi renta consemnată ce li s'ar cuveni, ar consinți ca întreaga lor creanță să rămână în restul proprietății neexpropriate și în același timp a prelungi termenul de exigibilitate cu 10 ani dela expirare și cu o dobândă de 5 la sută anual, vor putea primi la exigibilitate plata creanței în numerar, lasă la alegerea creditorului această facultate, fără să fie nevoie de consimțământul proprietarului debitor pentru stabilirea unui acord de voințe în scopul arătat mai sus.

„Art. 76 al. 4 vorbind numai de consimțământul creditorului, Tribunalul violează legea impunând încă o condițiune pe care legiuitorul n'a prevăzut-o.

II. „Violarea art. 156 din legea agrară, gresita interpretare și exces de putere.

„Tribunalul în interpretarea dată art. 76 al 4 din legea agrară, pentru a ajunge la soluțiunea de mai sus, aplică în mod gresit dispozițiunile art. 156 din regulamentul legii din 2 puncte de privire.

a) „Intercalarea în redactarea art. 159 din regulament după cuvintele „creditorii ipotecari” a expresiunii: „care la cererea proprietarilor” în loc de a primi renta ce li s'ar cuveni nu poate fi interpretată decât numai în sensul că redactorul regulamentului a avut în vedere și împrejurarea când în loc ca facerea declarațiunii prevăzută de art. 76 al. 4 să pornească dela creditor, să fi solicitată de către debitor.

b) „Dacă însă art. 159 din regulament este interpretat în sensul adoptat de Tribunal, aceasta se face prin violarea art. 156 din lege.

„In devăr, regulamentul unei legi nu poate avea decât me-

nirea de a complectă și lămuri o lege, dând norme de interpretare, dar nu poate adăugi nici alteră sensul și litera unei legi.

„A da interpretarea pe care a admis-o Tribunalul, este cu totul ilegal întrucât prin asemenea interpretare se admite ca pe cale de regulament să se poată modifica o dispozițiune a unui text de de lege și deci se comite un exces de putere printr'o flagrantă călcare a legii.

„Regulamentul unei legi nu poate fi aplicat decât dacă dânsul este alcătuit de puterea executivă în limitele delegațiunei date de legiuitor prin lege”.

Având în vedere că înaintea Tribunalului recurenta a declarat că consimte să prelungească termenul pentru plata creanței datorată de către debitor pentru 10 ani, cu obligațiunea să i se plătească procente de 5%, iar la expirarea termenului să fie achitată în numerar conf. art. 76 din legea agrară:

Că, însă Tribunalul a înlăturat această pretențiune a recurentei, pe motiv că din dispozițiile art. 76 menționat și 159 din regulamentul legii agrare, rezultă că grevarea mai departe a porțiunei neexpropriate în folosul creditorilor ipotecari nu poate avea loc decât dacă înșiși proprietarii debitori convin la această prelungire, pe un termen de 10 ani și cu procente de 5%; acord de voință care în cazurile de față nu există;

Având în vedere că prin motivele I și II de casare, recurenta pretinde că judecând astfel Tribunalul ar fi violat art. 76 al. 4 și 156 din legea agrară și că ar fi comis exces de putere;

Considerând că prin art. 69 din legea agrară prevăzându-se că plata prețului terenurilor expropriate se va face în rentă, legea declară în interesul debitorului expropriat că, toate creanțele particulare aflate asupra moșiei devin exigibile, și dispune, atât în interesul debitorului expropriat cât și în interesul superior al creditorului Statului, ca o normă impusă părților și dela care aceasta nu ar putea deroga prin convențiunea lor, că toate aceste creanțe să fie neapărat achitate în rentă, obligând și pe creditor să participe la sacrificiul impus proprietarilor rurali prin expropriere;

Că dacă prin art. 76 al. 4 se prevede și posibilitatea pentru creditor de a fi achitați în numerar sub condițiunea ca întreaga lor creanță rămânând asigurată în restul proprietății neexpropriate să se prelungească termenul de exigibilitate cu 10 ani și cu o dobândă numai de 5% pe an. — această dispoziție înseamnă că, prin derogare dela normele de mai sus obligatorii pentru lichidarea creanțelor, legiuitorul lasă părților facultatea să convină ca peste 10 ani, când nu se mai întrevede vreun prejudiciu pentru creditul Statului, să se poată face plata și în numerar, în condițiunile prevăzute în acest text;

Că această dispozițiune nu poate avea înțelesul că legiuitorul ar fi intenționat să restrângă solicitudinea arătată debitorului expropriat și să lase la alegerea numai a creditorului modalitatea plății în rentă sau numerar, ci este necesar și consimțământul debitorului, căci legea vorbește de un consimțământ, adică de un acord de voințe, pentru ca prelungirea termenului creanței și plata ei în numerar să poată avea loc; că de aceia art. 159 din regulamentul legii, prevede că plata în numerar peste 10 ani se va face dacă creditorul acceptă cererea proprietarului, lămurind astfel ideea acordului ambelor părți și deci nu modifică și nici nu adaugă la lege după cum pretinde recurentul;

Că așa fiind, Tribunalul n'a violat textele arătate în motivele 1 și 2 de casare și n'a comis nici un exces de putere, când a înlăturat cererea Societății recurente de

a se prelungi cu 10 ani termenul de plată al creanței sale spre a-i fi achitată în numerar cu procentele legale de 5% — că deci și aceste motive sunt neîntemeiate;

Având în vedere motivul 4 de casare în cuprinderea următoare:

„Violarea art. 76 al. 2 și 3. Exces de putere;

„Tribunalul trecând peste toate obiecțiunile mai sus expuse, atunci când păsește la distribuirea rentei, hotărăște că creanța Societății „Dacia România”, creditoare ipotecară în primul rang, să fie achitată în întregime în rentă, iar ceilalți creditori să fie achitați din renta care ar mai rămâne, iar pentru restul creanței lor să fie achitați în numerar.

„Se creiază deci, creditorului diligent care a luat o înscripție anterioară, o situație inferioară creditorilor posteriori.

„Art. 76 vorbind de proporționalitatea între creanțe, o face pentru a stabili ca toți creditorii să primească neapărat titluri de rentă, pentru a nu se întâmpla ca tocmai creditorii cari având un rang de preferință mai înalt și trebuind să fie achitați cei dintâi, să primească numai renta, iar creditori în rang inferior să fie achitați în numerar.

Tribunalul hotărând ca să fim plătiți numai în rentă, comite un vădit exces de putere și o violare a art. 76 al. 2 și 3”.

Având în vedere că spre a hotări în modul sus menționat Tribunalul motivează în privința repartizării titlurilor de rentă că potrivit art. 75 din legea agrară și 157 din regulament, creanțele ipotecare și privilegiate constituite Băncilor și Instituțiilor financiare vor fi plătite exclusiv din rentă; că Societatea „Dacia Română” fiind o instituție financiară urmează a fi obligată să primească pentru achitarea creanței sale și a procentelor numai rentă, iar dacă cea consemnată nu va fi deajuns, restul să i se achite din cota de 20% reținută de Stat din prețul expropriării care ulterior se va depune;

Având în vedere că, prin motivul 4 de casare recurenta se plânge că judecând astfel Tribunalul ar fi violat art. 76 al. 2 și 3 din legea agrară și că ar fi comis exces de putere.

Considerând că în adevăr conform art. 75, ultimul alineat al legii p. Ref. Agr., creanțele ipotecare constituite Băncilor și Instituțiilor financiare trebuie plătite numai în rentă.

Că, prin această dispozițiune legiuitorul a voit ca Băncile să fie cele dintâi interesate și cât mai mult la menținerea cursului urcat al rentei de expropriere, și de aceia le-a obligat a primi drept plata creanțelor lor ipotecare numai rentă adică pentru întreaga valoare a sumei datorită lor. — dacă renta le poate acoperi.

Considerând că această intențiune a legii mai rezultă și din cuprinsul întregului al. II-lea alineat al art. 75 — care după ce arată că numai dacă s'a epuizat renta de împărțit între diferiți creditori proporțional cu quantumul creanței fiecăruia, numai atunci rămân ipotecari pentru rest în rangul înscripțiunei și condițiunile actului de ipotecă asupra porțiunei de moșie scutită de expropriere, după care apoi adaugă însă la fine, că creanțele ipotecare sau privilegiate ale Băncilor și Instituțiilor Financiare vor fi achitate numai în rentă, accentuând astfel voința sa ca Băncile și Instituțiile financiare să participe cât mai mult și chiar cu întreaga lor creanță la distribuirea rentei cuvenită proprietarului expropriat care va rămâne cu sarcină asupra porțiunei de moșie scutită, numai dacă renta nu a fost îndestulătoare pentru achitarea Băncilor și Instituțiilor Financiare în primul rând, și apoi a celorlalți creditori ipotecari — așa că

proporționalitatea de plată în rentă se aplică numai dacă ar exista mai multe Bănci sau Instituțiuni financiare având creanțe ipotecare. — iar nu între aceste Instituțiuni și alți creditori particulari;

Că dar bine Tribunalul Mehedinți a dispus achitarea numai în rentă a Societății „Dacia România” fără a face proporționalitate de plată între dânsii și ceilalți creditori cu privire la distribuirea rentei depusă de Stat, astfel că și al IV-lea motiv de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a fi respins;

Petru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 5 Noembrie 1926

Președinția d-lui AL. ALESSIU consilier

Ion Udrea Cojocaru și a. cu Ministerul Domeniilor

Decizia No- 4088

Revizuire. Admisibilitate în principiu. Nepronunțare prealabilă asupra ei. Pronunțare în dispozitiv. Valabilitate.

Revizuire. Executarea în cursul judecării revizuirii a hotărârii atacată cu revizuire. Nu poate atrage respingerea revizuirii chiar dacă s'a încheiat ultimul act de executare. Art. 295 pr. c.

Filiațiunea copiilor legitimi. Act de naștere. Dovada ce el o stabilește. Cum se stabilește filiația legitimă. Art. 286 și 292 C. civil.

1) *Imprejurarea că, instanța de fond nu se pronunță în prealabil și în mod deosebit, asupra admisibilității în principiu a unei cereri de revizuire, ci, ca în speță, încorporează această dispozițiune în însăși prima parte a dispozitivului hotărârii sale, nu poate atrage nevalabilitatea hotărârii dată, odată ce se constată că într-adevăr Statul, care a făcut cererea de revizuire, nu fusese apărut și nici reprezentat în cursul judecării procesului deci, în drept, condițiunile pentru admisibilitatea revizuirii erau îndeplinite.*

2) *Din textul art. 295 pr. c. rezultă că, împrejurarea că hotărârea a cărei revizuire se cere a fost executată chiar în cursul judecării cererii de revizuire și ultimului act de executare efectuat, nu împiedică judecarea revizuirii.*

3) *Singura condiție pentru stabilirea legitimității unui copil este aceea din art. 286 c. c., adică ca concepția lui să fi avut loc în timpul căsătoriei, sau după desțacere, însă, în epoca determinată de lege.*

Pentru îndeplinirea acestei condițiuni cea ce interesează și prezintă o valoare probantă este actul de căsătorie al mamei copilului, nu actul lui de naștere, care fixează numai data evenimentului nașterii.

Prin urmare în speță Tribunalul a comis o omisiune esențială când în stabilirea unei filiațiuni legitime s'a bazat numai pe actul de naștere al copilului, și nu a examinat actul de căsătorie al mamei sale.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. Sărățeanu, pe d-l avocat Dumitriu Soimu în dezvoltarea motivelor de casare, pe d-l avocat Glogoveanu, în combateri și pe d-l procuror Gh. Duca în concluziuni și

Deliberând,

Asupra recursului de față.

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare :

„Exces de putere.

„Greșită aplicare a art. 298 pr. civ

„Pentru ca instanța să poată păși la judecarea din nou a pricinii, trebuie ca în prealabil să stabilească dacă este admisibilă sau nu cererea de revizuire.

„Intr'adevăr instanța sesizată cu o cerere de revizuire nu poate trece peste această primă și principală constatare că în principiu cererea de revizuire este sau nu admisibilă.

„Procedându-se astfel instanța sesizată cu revizuirea poate pur și simplu să reia judecarea pricinii în fond, — fără ca în prealabil să se stabilească dacă cererea de revizuire îndeplinește în principiu condițiunile speciale cerute de lege”.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă : Că la 24 Ianuarie 1893 se căsătorește Ioana Cosmescu cu Ion Crețu și în acelaș an acesta din urmă este împroprietărit cu 10 hectare teren situat în hotarul comunei Mahmut Cuius (jud. Constanța) și care formează obiectul procesului ; Că, la 4 Noembrie 1893 decedează Ion Crețu, iar 28 Martie 1894 Ioana Crețu naște un copil, care primește prin actul de naștere nr. 21-1894 al Com. Tortoman numele de David Ion Udrea Cojocaru, fiind declarată nașterea de Ion Udrea Cojocaru ca tată al copilului; Că, ulterior, la 30 Noembrie 1896 Ion Udrea Cojocaru se căsătorește cu văduva Ioana Crețu, rezultând din această căsătorie copiii : Dobrin, Ștefan, Paraschiva și Dumitru; că copilul David decedează la 22 Noembrie 1898, iar la 1 Aprilie 1903 statul prin deposedare reia terenul de 10 ha. cu care fusese împroprietărit Ion Crețu pentru lipsă de moștenitori; Că, la 5 Mai 1911, după ce între timp decedase Ioana I. Udrea Cojocaru fostă Crețu — Ion Udrea Cojocaru — recurentul de azi în calitate de părinte și tutore legal al minorilor săi copii : Dobrin, Dumitru, Ștefan și Paraschiva, intenționează acțiune în contra Ministerului de Domenii pentru revendicarea celor 10 ha. de teren cu care fusese împroprietărit Ion Crețu invocând calitatea minorilor de moștenitori ai mamei lor Ioana și calitatea acestia de moștenitoare a fiului său David, pe care îl arată a fi fiul legitim al împroprietăritului Ion Crețu și deci, moștenitorul lui ; Că, prima instanță, judecătoria Ocolului Medjedia, a admis acțiunea contra Ministerului de Domenii care făcând apel, i s'a respins ca nesustănut, respingându-i-se tot ea nesustănută și opoziția ce a făcut; Că, făcând în urmă Ministerul cerere de revizuire pentru lipsa de apărare pe baza art. 291 și 297 pr. civ. Tribunalul Constanța Secția I-a prin sentința atacată cu recurs a admis, și prin consecință a admis opoziția și apelul, respingând ca nefondată acțiunea în revendicare ;

Că, pentru a da această soluțiune Tribunalul arată că, potrivit art. 292 c. civ. filiațiunea copiilor legitimi se dovedește prin actele de naștere trecute în registrele de stare civilă, care conform art. 32 c. civ. fac dovada până la înscrierea în fals; Că, în speță copilul David fiind trecut în actele de stare civilă cu numele de familie a lui Ion Udrea Cojocaru, ca fiu al acestuia și al Ioanei Udrea Cojocaru, după însuși declarația tatălui Ion Udrea Cojocaru care a asistat la facerea actului și l-a semnat purtând tot timpul cât a trăit acest nume, el conform art. 294, 288 și 295 c. civ. aparține familiei Ion Udrea Cojocaru și nu poate fi atribuit familiei Ion Crețu, așa că motivul acțiunii în revendicare este nefondat ;

Având în vedere criticele aduse soluțiunii Tribunalului prin motivul I de casare mai sus reprodus.

Considerând că, din moment ce în speță statul făcuse cerere de revizuire pe baza art. 291 și 297 pr. civ. pentru

lipsă de apărare și temeinicia motivului de revizuire nu a fost contestată, iar prin hotărârea dată, Tribunalul constată, că în adevăr statul nu fusese apărat și nici reprezentat în cursul judecării procesului, ceace în drept era suficient pentru a se învedera admisibilitatea cererei de revizuire, nu poate constitui exces de putere sau greșită aplicarea art. 298 pr. civ. împrejurarea că instanța nu s'a pronunțat în prealabil și în mod osebit, asupra admisibilității cererei; ci a încorporat această dispozițiune în însăși partea primă a dispozitivului hotărârei prin care s'a rezolvat și fondul afacerii;

Că, deci, motivul I de casare este neîntemeiat și căta a fi respins ca atare ;

Văzând motivul II de casare în cuprinderea următoare :

„Exces de putere, greșită aplicare a art. 295 și 297 pr. civ. „In ședința dela 27 Noembrie 1924, am ridicat incidentul că cererea de revizuire nu se mai poate cercetă, deoarece între timp se executase hotărârea a cărei executare se ceruse.

Intr'adevăr, la 4 August 1925, s'a făcut punerea noastră în posesie a terenului de 10 ha. ce formează obiectul procesului,— ultimul act de executare încheiat, — iar cererea de revizuire s'a judecat abia la 3 Martie 1924.

E adevărat că prin art. 295 pr. civ. se spune că executarea nu se va opri prin simplul fapt, al cererii de revizuire. Trebuie pentru aceasta o cerere specială, pe care să o rezolve instanța. Dar dacă partea care a făcut cererea de revizuire la 14 Octombrie 1922, a lăsat-o în nelucrare, aproape a abandonat-o a fost scosă de pe rol la 17 Aprilie 1923 și a lăsat ca să se execute hotărârea și să se încheie ultimul act de executare, mai poate cere judecarea, în urmă a cererei de revizuire?

„Tribunalul făcând o greșită interpretare a art. 295, crede că în speță e locul să se aplice dispozițiunile art. 297 pr. civ., care prevede termenul înăuntrul căruia se poate cere revizuirea. Deci noi n'am susținut că revizuirea e tardivă, — ci am arătat că este inutil și inoportun a se mai cercetă, odată ce executarea s'a făcut.

Având în vedere că, recurenții au cerut Tribunalului pe cale de incident, în ședința dela 27 Noembrie 1924, respingerea cererei de revizuire, invocând că hotărârea este rămasă definitivă și că, au fost puși în posesiunea de fapt și s'a făcut ultimul act de executare; Că, Tribunalul a respins incidentul arătând că, în speță nu se făcuse comunicarea despre care vorbește art. 279 pr. civ. și delă care începe a curge termenul dela care statul putea face cerere de revizuire, ea este bine introdusă și în termen.

Având în vedere motivul II de casare mai sus produs prin care se critică soluțiunea dată de Tribunal acestui incident.

Considerând că, din textul art. 295 pr. civ. care prevede cererea de revizuire nu oprește executarea hotărârei a cărei revizuire se cere, rezultă că, o atare executare nu poate constitui un impediment pentru judecarea cererei de revizuire, ci e posibilă o efectuare concomitentă a lor ;

Că, întrucât legiuitorul prevăzând această posibilitate nu a înțeles a prescrie nici o condițiune cu privire la diligența ce partea ar trebui să pună la judecarea cererei sale de revizuire, urmează că, nu se poate condiționa, fără o expresă prevedere a legii, aplicarea regulii din art. 295 pr. civ. și a consecințelor ei, de diligența ce partea ar trebui să o depună la judecarea de revizuire ;

Că astfel fiind, soluțiunea dată de Tribunal, cu toate că este întemeiată pe alte motive rămâne exactă, așa

că motivul II de casare devine neîntemeiat și căta a fi respins ca atare ;

Văzând motivul IV de casare în cuprinderea următoare :

„Greșita aplicare a art 327 pr. civ. Exces de putere.

„Cererea introductivă de instanță poartă asupra succesiunii rămasă pe urma defunctului Ion Crețu.

„Am susținut că autoarea noastră a fost unica moștenitoare a lui David Ion Crețu, — și că în orice caz Ion Crețu neavând alți moștenitori mai apropiați în gradul succesibil, soția sa era îndreptățită la moștenire.

„Tribunalul ne înlătură apărarea pe motiv că, părțile nu pot modifica în apel cauza și obiectul pricinii și nici calitatea părților și că noi am schimbat obiectul pricinii, deoarece la prima instanță sa' hotărât că unanim averea rămasă pe urma lui David Ion Udrea Cojocar, iar în apel pe acea rămasă pe urma defunctei noastre mame Ioana Ion Udrea Cojocar, și că ar fi vorba deci de 2 succesiuni diferite.

„Din citirea acțiunei și a arătărilor noastre rezultă că noi n'am urmărit decât un singur lucru: reintrarea în stăpânire și folosirea celor 10 ha. teren, pentru care ne-am apărat fie ca moștenitori ai mamei noastre Ioana, fie ca moștenitori — prin ea — a lui David I. N. Cojocar.

„Deci nu poate fi vorba de călcarea dispozițiunilor art. 327 pr. civ. și deci la înlăturarea apărării noastre”.

Considerând că potrivit art. 286 c. civ. condițiunea necesară pentru a se stabili legitimitatea unui copil, este ca, concepțiunea lui să fi avut loc în timpul căsătoriei, — condițiune pentru a cărei cunoaștere, — legiuitorul prin o prezumțiune legală, fixează o anumită perioadă de timp prin raportare la data nașterii copilului și în cursul căreia prezumă că concepțiunea a trebuit să aibă loc;

Că, așa dar, dacă prin actul de nașterea unui copil, act despre care art. 292 c. civ. arată că dovedește filiațiunea copiilor legitimi — se atribue copilului sub raportul legislației o anumită situație, ea nu poate avea valoare și efecte legale, dacă nu este întemeiată pe îndeplinirea condițiunei de mai sus care singură este determinantă pentru stabilirea legitimației.

Considerând că, pentru dovedirea îndeplinirii acestei condițiuni, aceia ce interesează și prezintă o valoare probantă este actul de căsătorie al mamei copilului, căci numai din el se poate vedea dacă perioada presumată pentru concepțiune cade în timpul căsătoriei, actul de nașterea copilului neservind atunci când e vorba de dovedirea legitimității copilului, de cât pentru a fixa data evenimentului nașterii.

Considerând că, în speță este constant că recurenții înaintea Tribunalului pentru a dovedi că decedatul copil David a fost fiul legitim al proprietăritului Ion Crețu, între altele s'au referit și au invocat și actul de căsătorie al acestuia, cu Ioana Cosmescu, mama copilului (ședința dela 3 Martie 1925) act care, deși avea valoarea arătată mai sus în stabilirea legitimității, totuși Tribunalul omite a-l discuta ;

Că, procedând astfel este evident că, Tribunalul a comis o omisiune esențială, așa că motivul VI de casare din acest punct de vedere devenind întemeiat, urmează a fi admis și fără a se mai cerceta criticile cuprinse și în motivele III, IV și V de recurs, să se ca-seze sentința atacată și să se restituie cauza pentru o nouă judecare conform art. 52 din legea Curții de Casație.

Pentru aceste motive, Curtea respinge motivele I și II de casare, admite motivul VI de casare, etc.

TRIBUNALUL OLT S. I-a

Audiența dela 21 Decembrie 1927

Președinția d-lui CONST. M. POPESCU, Judecător

Dr. L. S. cu C. E.

Sentința penală No. 2060

Șantaj. — Elementul material. — Mijlocul de realizare. — Scrisoare. — Rugăminte. — Raporturi de prietenie. — Existența delictului. — Art. 334 al. ultim. c. p.

Pentru realizarea elementului material al delictului de șantaj nu se cere folosirea vreunui mijloc al indicat în art. 334 al. 1 c. p. ci este suficientă amenințarea produsă în condițiunile alin. ultim al art. 334.

Amenințarea necesară și suficientă pentru existența delictului de șantaj poate să fie mascată și sub forma unei rugămînți condiționate.

Legăturile de prietenie dintre inculpat și victimă nu fac să dispară delictul de șantaj, legea nefăcând o scuză din atari legături.

Tribunalul,

Asupra acțiunei penale de iață;

Având în vedere rechizitoriul introductiv Nr. 8843, din 6 Noiembrie 1925, dat de d-l Procuror al Tribunalului Olt, ca rezultat al cercetărilor făcute, conform art. 45 pr. pen., de către cabinetul de instrucție al acestui Tribunal, în urma plângerei reclamantului, medicul maior Dr. L. S. și prin care s'a deschis acțiune publică, în privința ei, C. E., din Slatina, pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 334 al. ultim cod. penal.

Având în vedere, că în fapt se constată următoarele: H. S., soția reclamantului, a primit, când se află la piață, prin Raitescu Alexandru, ucenic la mecanicul E. I., soțul inculpatei, o scrisoare deschisă, scrisă și subscrisă de către inculpată în limba germană, care stă în dosar, atât în original cât și în traducerea făcută de expertul Iacinc Vasile, profesor de liceu, în urma jurământului ce i s'a luat de către Tribunal, la 26 Februarie 1926; prin această scrisoare, inculpata spunând că are de achitat un cont și soțul ei neputând să-i dea bani, din cauza construirii unui auto-garaj, o roagă să nu se supere și „să aibă bună voință s'o ajute cu 5.000 lei căci și dânsa o să țină ascuțită pozițiunea în care a văzut-o cu ofițerul, la ultima sa vizită”, încheind: „în mine n'aveți nici-o dușmancă, d-l Dr. S., nu va afla nimic de la mine, dacă D-voastră mă priviți de asemenea cu ochi buni și îndepliniți rugăminte mea și accentuând: „sunt astăzi toată ziua acasă”, deci rog expedierea banilor, sau cel puțin un răspuns, căci la 1 Septembrie este ziua achitărei; ca răspuns, H. S. și-a înștiințat soțul, care a sesizat parchetul.

Având în vedere, că reclamantul prin procurator, avocat T. Ionescu, ceru condamnarea conform art. 334 al. ultim. c. p., cum și una sută mii lei despăgubiri civile.

Având în vedere, că inculpata prin d-l avocat I. A. Tomescu, susținu, că fapta sa, nefiind decât o rugăminte adresată pacientei, ca s'o ajute și aceasta pe baza prieteniei ce-a fost între dânsa. nu poate fi pedepsită, mai ales că al. ultim. al art. 334 c. p., trebuie interpretat prin primul, inculpatul trebuind să uzeze în comiterea delictului de șantaj și de nume sau calități mincinoase sau uneltiri viclene.

Având în vedere că ființa și înmânarea scrisoarei sub forma care s'a făcut, nu se tăgăduiește de către inculpată, înmânarea confirmându-se de altfel și de către martora Margareta căpitan Radin, ce-a fost ascultată sub prestare de jurământ, conform art. 153 pr. pen., cât și de informatorul Raitescu Alexandru, propuși de reclamantă.

Având în vedere, că din această scrisoare, se evidențiază că inculpata o amenință în scris pe soția reclamantului, că nu va încunoștiința pe soțul ei, despre situațiunea intimă, în care a găsit-o cu un ofițer, în chiar domiciliul conjugal, dacă-i dă suma de 5.000 lei, cu care să-și achite un cont.

Că, din textul acestei scrisori, rezultă, că nu e vorba de o rugăminte, pe care de altfel situațiunea materială a inculpatei n'o îndreptățește să o facă, căci deși la început parecă adresează pacientei o rugăminte, apoi în dezvoltarea scrisorii, după ce-i arată imputațiunile difamatorii, ce le știa în sarcina sa, sfârșește spunându-i categoric că în ea n'are nici o dușmancă și că soțul ei nu va afla nimic, dacă și pacienta o va privi de asemenea cu ochi buni și va îndeplini rugăminte ei, accentuând că va fi toată ziua acasă, așteptând expedierea banilor.

Că, tendința de a-și îmbrăca fapta în haina rugăii, nu demonstrează decât reua credință a inculpatei, ce se desvăluie așa de ușor, din încheerea scrisorii.

Că, deci este vorba de amenințarea scrisă de-a face revelațiuni sau imputări, difamatorii, cu scop de-a constrânge voința victimei să consimtă la sacrificiul cerut, la stoarcerea-i fără drept și cu rea credință a sumei de lei 5.000 (cinci mii) reua credință rezultând din mijlocul întrebunțat: amenințarea scrisă și din scopul urmărit: câștigul nelegitim al celor 5.000 lei.

Considerând, că faptul de a amenința în scris, sau verbal, cu revelațiuni sau imputări defamatorii — indiferent de sunt sau nu adevărate — în scop de a stoarce sau încercă să stoarcă, cu rea credință un câștig nelegitim, constituie delictul de șantaj, prevăzut și pedepsit de art. 334 al. ultim. c. p.

Că, pentru existența acestui delict, nu este nevoie de uzarea de: nume sau calități mincinoase sau uneltiri viclene, al. ultim. al. art. 334, fiind introdus ulterior — la 1895 — și având elemente cu totul altele decât ale primului, și dacă șantajul este o variantă a excocheriei, nu mai puțin ar putea forma chiar un delict aparte, obiect al unui articol, din codul penal.

Că, în speță, faptul inculpatei C. E., întrunește complet elementele încercării de șantaj, comisă asupra soției reclamantului, delictul începând a se executa prin înmânarea către victimă, a scrisorii, ce cuprinde amenințarea de a divulga pozițiunea intimă, în care pretindea c'a văzut-o cu ofițerul, pe care nu-l cunoaște, cu intențiunea de a o constrânge la remiterea banilor.

Având în vedere, că din depozițiunile martorilor, Rosina Veinberg, Aristotel Vasiliu, I. Stoeanof, Ecaterina Procopovici și Ludovica Buzenschi, propuși în apărare și audiați pe sf. cruce, conform art. 153 pr. pen. nu rezultă prietenia intimă, ce inculpata tindea s'o dovedească, c'a existat între ea și victimă, numai martora Rosina Veinberg, părănd s'arate existența oarecăr legături între dânsa.

Că, de altfel, prietenia chiar intimă, nu înlătură comiterea sau posibilitatea de a comite delictul, legea necerând ca infractorul să nu fie rudă sau prieten cu victima.

Că, prin comiterea acestui fapt, numita inculpată s'a făcut pasibilă de penalitatea prevăzută și pedepsită de art. 334 al. ultim. c. pen.

Pentru aceste motive, condamnă, etc.

Președinte și redactor: *Const. M. Popescu*, judecător. Asesor: *I. Muzicescu*, judecător.

NOTA. — Faptul judecat de Tribunalul Olt, prin hotărârea de mai sus întrunește desigur toate elementele delictului de șantaj.

Iată speța : Inculpata C. E. adresează doamnei H. S. o scrisoare prin care o roagă să-i vină în ajutor cu suma de 5000 lei, căci și dânsa va păstra tăcere asupra situațiunii în care a văzut-o când-va cu un ofițer. Inculpata, punând punctul pe i, soțul doamnei H. S. nu va afla de amintita întâmplare, *dacă* doamna o va privi cu ochi buni și va îndeplini rugăminte sa. Pentru înlesnirea solicitatei, inculpata fixează scadența și locul plății : „sunt astăzi toată ziua acasă”, insistând să i se „expedieze banii sau cel puțin un răspuns”.

Trei par a fi fost obiecțiunile ridicate de apărare în susținerea tezei că faptul nu constituie delictul de șantaj și anume :

1) Că inculpata nu a folosit unul din mijloacele in-

dicat de art. 334 alin. 1 adică : nume sau calități mincinoase, ori uneltiri viclene.

2) Că scrisoarea fiind redactată în termeni rugători, conținutul ei nu constituie o amenințare, ci o simplă incitare la solitudine și deci în intențiunea inculpatei nu a fost cugetul de a constrânge moral pe d-na H. S., ci de a legitima rugăminta sa.

3) Că între inculpată și d-na S., erau strânse relații de prietenie de natură a exclude ideea de șantaj.

Prima obiecțiune trebuie să fie de *plano* înlăturată— așa după cum bine a făcut Tribunalul—neexistând nici o legătură între delictul de înșelăciune calificată din art. 334 alin. 1 c. p. și delictul de șantaj din art. 334 alin. ultim. c. p. Dacă legiuitorul nostru a așezat aceste două delicturi în același text — la epoci diferite— o fiindcă topografia codului nostru nu-i oferea altă posibilitate, (vezi adnotațiunea noastră din *Jurisprudența Generală*, 1926, speța 1073). Așa dar mijloacele enumerate în alin. 1 al art. 334 c. p. *nume false, calități mincinoase și uneltiri viclene*, nu au nici un amestec în delictul de șantaj. Mijlocul de realizare în acest din urmă delict, ne spune legea este *amenințarea* verbală sau scrisă, realizată în condițiunile cerute de al. ultim. al art. 334 c. p.; atât și nimic mai mult. Doctrina și Jurisprudența sunt de acord asupra acestui punct. „*La manoeuvre, c'est la menace écrite ou verbale de révelations ou d'imputations diffamatoires*” spune Ch. et F. Hélie, Théorie, ediț. 6, vol. V. nr. 2133 p. 309 ; în același sens: *Blanche, Etudes, vol. VI, nr. 71, p. 63 ; Boitard, Leçons, ed. 10, nr. 439, p. 412; Goyet, Droit pénal spécial, p. 305; Garçon, Code pénal annoté, art. 400, nr. 49, 52 și urm. și jurisprudența citată acolo.*

Cea de a doua obiecțiune, fără a fi în speță, întemeiată, are cel puțin meritul de a fi pertinentă, fiindcă conduce la un examen de fapt interesând verificarea concretă a elementelor delictului de șantaj. Într'adevăr, materialul în care trebuie, la fiecare caz concret, să căutăm existența amenințării, așa după cum o cere legea, ne este oferit de cuvintele, scrise sau vorbite, prin cari inculpatul și-a materializat atitudinea sa față de cel ce se pretinde victima unui șantaj, consumat sau cercat. Interesează deci a se examina cu atenție modalitatea, sensul și forma în care inculpatul a exprimat sau așternut în scris injoncțiunea sa către prezumtiva victimă. Prin acest examen se va stabili dacă există sau nu amenințare, dacă învinuitul a avut sau nu intenția de a amenința, dacă amenințarea este sau nu serioasă, etc.

Dar, dacă trebuie să existe o amenințare și încă o amenințare serioasă, menită să dea loc acelei constrângerii morale, sub presiunea căreia cel amenințat să fie pus în alternativa de a-și sacrifica avutul sau onoarea, aceasta nu înseamnă că amenințarea trebuie să fie neapărat și întotdeauna: explicită, agresivă și categorică. De cele mai multe ori „*maître-chanteur-ul*” își îmbracă amenințarea sa în forma cea mai curtenitoare, lăsând-o să se desprinză șerpuitor din cadrul reticențelor iscusit îmbinate și făcând-o să lucreze intens sub poșghita unei ipocrite solitudinii. Acest soi de amenințare reușește mai totdeauna, căci, în timp ce amenințarea grosolană revoltă și provoacă imediată reacțiune tocmai prin brutalitatea sa, amenințarea bine poleită, dimpotrivă, face loc ezitărilor cari aduc după ele veninul îngrijorării, săcâiala luptei interioare și temerea unei probabile răzbunări, împingând în cele din urmă, la gestul ușurator: satisfacerea ticălosului.

De aceea doctrina și jurisprudența au decis că: „*Nu are nici o importanță faptul că amenințarea este di-*

rectă sau indirectă, vădită sau subînțeleasă, explicită sau implicită, orală, figurată sau scrisă, etc. (V. *Manzini, Trattato di diritto penale, vol VIII, p. 350*).

„*Il suffit pour justifier l'application de l'art. 400 que la menace soit: implicite, mais manifeste sans équivoque possible; indirecte ou dissimulée sous des artifices de langage; déguisée sous certaines réticences, etc.* (Garçon, Code pénal annoté, art. 400, Nr. 57; vezi și *Fabreguettes, Traité des infract. de la parole., vol. 1, Nr. 1061; Blanche, Etudes, vol. VI, p. 68; F. Gayet, Droit pénal spécial, pag. 305; Majno, Commento, IV, p. 68 și urm. și nota noastră în Jurisprudența Generală, 1925, speța 1121*).

În speță, inculpata cu toate că și-a formulat pretențiunile sub formă de rugăminte, totuși în scrisoarea sa amenințarea este atât de vădită, încât stă deasupra tuturor artificiilor ce o înconjoară. Bani pe cari inculpata îi solicită, laolaltă cu privirile binevoitoare, sunt prețul unei tăceri, care nu voeste să rămână tăcere decât cu condiționalul *dacă...* Că inculpata numește acest preț „*un ajutor*”, nu schimbă cu nimic situațiunea, fiindcă filantropia prin constrângere tot șantaj rămâne; iar declarațiunea inculpatei că *nu-i este dușmancă d-nei H. S.* prea se conjugă condiționat, la viitor, pentru a fi ținută în seamă. De aceea socotim că bine a apreciat Tribunalul atunci când a respins și a doua obiecțiune a apărării, reținând că în speță există amenințarea cerută de art. 334 alin. ultim. c. pen.

Cât pentru ultima obiecțiune, ridicată de apărare și privitoare la raporturile de prietenie dintre inculpată și victima sa, desigur că *sub specie juris* ea nu are nici o valoare, fiindcă legea nu creiază o scuză absolutorie, sau măcar atenuantă, din atari raporturi în delictul de șantaj. Dacă au fost unii autori cari au susținut că impunitatea din art. 307 c. p. (tainice luări) se aplică tuturor infracțiunilor îndreptate contra proprietăți, deci și delictului de șantaj, nimeni însă nu s'a gândit să extinză această impunitate, bazată pe raporturi de rudenie, și la raporturile de prietenie. (v. asupra chestiunii tainicilor luări: *Tanoviceanu, Tratat, vol. II, nr. 1083 și urm. și autorii citați acolo, iar în special pentru șantaj: Garçon, Code pénal annoté, art. 400, Nr. 92*). Așa dar, raporturile de prietenie dintre inculpat și victimă, nu pot fi privite decât ca o simplă împrejurare de fapt, care poate servi ca orisicare altă circumstanță de fapt, drept element de apreciere în formarea convingerei judecătorilor. Uneori această circumstanță nu va putea conduce la convingerea că amenințarea nu a fost decât o glumă de prost gust între prieteni, după cum alteori va putea marca din potrivă lasitatea și venalitatea celui ce a căutat să tragă profit din cunoașterea unor intimități ce-i fuseseră prietenește împărtășite.

În speță nu numai că nu se întrezărește în scrisoarea inculpatei urmele unui gând pornit pe glumă, dar înșiși termenii acestei scrisori trădează absența oricărei prietenii preexistente, făcând inutilă discuțiunea.

Pentru toate considerațiunile de mai sus, aprobăm în totul hotărârea Tribunalului Olt, concis, sigur și cu îngrijire motivată.

VINTILA DONGOROZ.

A apărut TABLA de materie a *Curierului Judiciar* pe 1927. Ea este alcătuită ca și celelalte table ale anilor anteriori și s'a pus în vânzare tot cu prețul din trecut de 100 lei. Comandele vor fi însoțite de cost la care se va adăoga 10 lei pentru porto postal recomandat.

TRIBUNALUL NEAMȚ, Secția II-a

Audiența dela 11 August 1927

Președinția d-lui HORĂȚIU ALEXANDRESCU, preș.
Sentința Civilă No. 36

Regulamentul regimului apelor. Serviciul apelor. Taxe pentru plutărit. Impunere. Apel la Direcția Apelor. Respingere. Urmărire. Deciziunea Administrației financiare. Contestație la tribunal. Cauțiune. Respingere.

Hotărîrea dată de Serviciul apelor, confirmată de Consiliul superior al apelor, având aparență de titlu valid, pentru constatarea naturii ei sub raportul juridic și legal și a efectelor ce le poate produce, este nevoie de o discutare în fond condiționată însă de regularitatea introducerii contestației contra ei care contestație este nulă dacă nu este însoțită de cauțiune conform legii de urmărire pentru încasarea veniturilor publice.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut contra deciziei Administrației Financiare Neamț Nr. 11104 din 927, prin care s'a respins contestația introdusă de Mitriță Mihai din Piatra-N. ontra urmării ce se execută în contra sa pe baza deciziunii Ministerului Lucrărilor Publice ca neregulată.

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților din care în fapt se constată că Mitriță Mihai din Piatra a fost impus la taxa de lei 9.757 conform regulamentului regimului apelor de serviciul Apelor Bacău pentru plutărit pe anul 1925; că în contra acestei hotărâri a serviciului Apelor a făcut apel la Direcția Apelor de pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice, apel care s'a respins ca nefondat.

Că pe baza acestei decizii, de respingere a apelului s'a purces de către organele financiare administrative la executare în contra lui Mitriță Mihai; că contra executării s'a introdus contestația la Ad-ția Financiară de Neamț, ce s'a respins ca neregulată introdusă și în contra acestei decizii apel la Tribunal.

Având în vedere că apelantul prin motivele dezvoltate astăzi în instanță susține că rău Ad-ția Financiară i-a anulat contestația pentru că nu a depus cauțiunea cerută de lege, pentru că, în speță, nu avea trebuință să depună asemenea cauțiune, întrucât titlul pe baza căruia este urmărit, este inexistent, deoarece emană dela o instanță judecătorească, constituită numai pe bază de regulament.

Având în vedere că reprezentantul fiscoi în combateri susține că reclamantul nu se poate plânge astăzi în instanța care este chemată de lege să se pronunțe asupra apelului contra deciziilor Ad-țiilor Financiare date în contestațiile la urmărirea pentru încasarea veniturilor publice contra titlului executor, întrucât calea normală de atac contra titlurilor executorii (în speță, decizia Direcției Apel de pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice), este recursul în casație;

Că din moment ce reclamantul a urmat după dispozițiile regulamentului, calea de atac contra hotărârei Serviciului Apelor Bacău, — apelul la Direcția Apelor, — trebuia să urmeze și recursul în casație;

Că deoarece nu a urmat această cale, hotărârea are autoritate de lucru judecat și nu mai poate fi discutată, iar, în al doilea rând, că apelul urmează a fi respins pentru lipsa depunerii cauțiunii cerută de lege pentru regularitatea contestației;

Având în vedere că reclamantul nu a pierdut termenul de introducere a recursului întrucât se constată din actele dela dosar că Decizia Direcției Apelor nu i-a fost comunicată, de unde urmează că nu are față de el autoritate definitivă și nici nu poate fi considerat că a primit-o;

Că, deci, finele de neprimire ridicat de intimata că n'a opus

pe calea recursului neexistența titlului executor este neîntemeiat;

Având în vedere că în contestația la executare pentru urmărirea și încasarea veniturilor publice (fiind o cale ordinară de atac deschisă contra titlului executor și bazată pe motive de fond, de drept sau de fapt) se poate discuta validitatea titlului executor;

Având în vedere că pentru a ajunge la discutarea motivelor de fond, trebuie examinată cealaltă chestiune a regularității introducerii contestației;

Văzând legea de urmărire pentru încasarea veniturilor publice care într-o dispozițiune expresă a ei, prevede depunerea cauțiunii odată cu introducerea contestației și sancționează neîndeplinirea acestei condițiuni esențiale de formă cu nulitatea;

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că această condițiune nu a fost îndeplinită întrucât cauțiunea nu a fost depusă;

Având în vedere motivele contestatorului prin care susține că această cauțiune nu este cerută de lege, decât pentru titlurile executorii care există juridicește și în care nu intră și o hotărâre dată de instanțe administrative de judecată constituite și funcționând numai pe baza de regulament;

Că asemenea hotărâri au a fi considerate ca inexistente fără intervenția justiției sub nici o formă, nici o declarare, nici o constatare;

Considerând că hotărârea dată de Serviciul Apelor și confirmată de Consiliul superior al Apelor de pe lângă Ministerul Domeniilor prin decizia Nr. 1555 din 926 are aparență de titlu valid și că pentru constatarea naturii ei sub raportul juridic și legal și a efectelor ce le poate produce, este necesar o discutare de fond condiționată însă de regularitatea introducerii contestației.

Considerând că contestația introdusă este nulă întrucât condițiunea esențială de formă, cu cauțiunea, nu a fost introdusă.

Pentru aceste motive redactate de d-l supleant V. I. Melinte, Tribunalul în virtutea legii, respinge ca neîntemeiat apelul, etc.

(ss) Horațiu Alexandrescu, V. I. Melinte.

NOTA. — Soluția dată de tribunalul Neamț ni se pare perfect juridică, iar hotărârea îngrijit redactată de d-l supleant V. Melinte. Legea dă o prezumție de valabilitate, în folosul Statului, tuturor titlurilor aparente pe baza cărora acesta urmează a-și încasa veniturile. Ori un astfel de titlu aparent este fără îndoială și deciziunea Direcției Apelor de pe lângă Ministerul lucrărilor publice, autoritate legal constituită. Prezumția este însă numai *juris tantum*, putând fi doborâtă pe cale de contestație la executare, cu care prilej se va putea pune în discuție însăși existența legală a titlului. Nu mai puțin adevărat însă, pentru ca contestatorul să fie primit a discuta titlul aparent invocat de Stat, el trebuie să dovedească seriozitatea pretențiilor sale, depunând o cauție. Se evită astfel opunerile lipsite de seriozitate.

Lucrurile s'ar petrece cu totul altfel, credem noi, dacă Statul în urmărirea lui nu s'ar servi de nici o aparență de titlu. De exemplu ar face o urmărire, fără să o sprijine pe vreo decizie a unei autorități legal constituite. In asemenea caz numai, contestatorul ar putea fi dispensat de a depune vre-o cauție.

După cât știm însă, chestiunea aceasta a fost dedusă prin recurs înaintea Curții de Apel din Iași, a cărei deciziune o vom publica la timp.

RED.

Anunțăm că s'a pus sub presă ANUARUL MAGISTRATUREI și va apare la 20 cor., elegant imprimat în Tipografia „Curierul Judiciar“.